

**SPECIAL COMMITTEE ON FINANCIAL CRIMES,
TAX EVASION AND TAX AVOIDANCE (TAX3)**

THURSDAY 24 JANUARY 2019

*** * ***

**“ALLEGED FINANCIAL CRIMES, TAX EVASION AND TAX AVOIDANCE IN
SLOVAKIA”**

*** * ***

“EVALUATION OF THE TAX GAP”

1-002-0000

IN THE CHAIR: PETR JEŽEK
*Chair of the Special Committee on Financial Crimes,
Tax Evasion and Tax Avoidance*

(The meeting opened at 09.10)

**“ALLEGED FINANCIAL CRIMES, TAX EVASION AND TAX AVOIDANCE IN
SLOVAKIA”**

1-003-0000

Chair. – Good morning everybody. Welcome to this public hearing of the Special Committee on Financial Crimes, Tax Evasion and Tax Avoidance (TAX3) on alleged financial crimes, tax evasion and tax avoidance in Slovakia. The hearing will consist of one panel with a series of presentations by the guest speakers followed as usual by an oral question and answer session with the Members.

Our first speaker will be Mr Peter Bárdy from the news portal *aktuality.sk*. Mr Bárdy is the Editor-in-chief of the news website *aktuality.sk* for which Mr Ján Kuciak was working as an investigative journalist at the time he was murdered in February last year on account of the investigation he was carrying out with regard to alleged tax fraud and financial crimes. Ján Kuciak was murdered together with his fiancée, Martina Kušnírová. They were both 27. I would say that today's hearing is further evidence that their deaths are not forgotten and that their work is being carried on on several fronts.

After the presentation by Mr Bárdy, the floor will be given to Mr Ladislav Hanniker, Director General of the Fight against Fraud and Risk Analysis Section, accompanied by Mr L'ubomír Provazník, Director of the Criminal Investigation Office, both from the Financial Administration of Slovakia. Finally, the floor will be given to Mr Maroš Žilinka, Head of the Economic Crimes Department of the Special Prosecutor's Office of the General Prosecutor's Office of Slovakia, and Mr Radovan Kajaba, Head of the Criminal Affairs Department, General Prosecutor's Office of Slovakia.

Gentlemen, welcome to you all. We are very grateful that you accepted our invitation. Each speaker will have up to seven minutes for his introductory remarks and then we will open the discussion. I'd like to ask Mr Peter Bárdy to start. The floor is yours.

1-004-0000

Peter Bárdy, *šéfredaktor, spravodajský portál aktuality.sk*. – Slovensko je krajina, kde dlhodobo trpíme nedostatkom financií na školstvo, zdravotníctvo, vedu. Na druhej strane u nás prekvitá korupcia a ekonomická trestná činnosť. Fungujú u nás organizácie, finančné skupiny a jednotlivci, ktorí sú priamo napojení na štátny rozpočet v snahe ukradnúť z neho čo najviac peňazí. Organizácie, ktoré sa zameriavajú na rozkrádanie eurofondov a dotácií, ale aj jednotlivci a toxickí podnikatelia, ktorých základným business modelom je kradnutie dane z pridanej hodnoty, a teda peňazí zo štátneho rozpočtu. Z toho údaj, ktorý vidíte na monitore, vychádza, že ročne zaniknú

na Slovensku súkromné spoločnosti a podnikatelia, ktorí by za normálnych okolností mali zaplatiť do štátneho rozpočtu 200 miliónov eur v dani z pridanej hodnoty. Čiže to je jeden z mnohých výpadkov v daniach, ktorý by inak mohol smerovať do školstva, kultúry, vzdelávania. Za to, aby všetko na Slovensku bolo tak, ako má byť, teda aby výber daní bol spravodlivý a riadny a aby sa vyšetrovali trestné činy súvisiace s daňovými a finančnými kauzami, sú zodpovedné inštitúcie, ako je daňový úrad, finančná správa, polícia, prokuratúra a, samozrejme, na konci dňa aj súdy. Minulosť nám však ukazuje, že, bohužiaľ, práve nie vždy úplne profesionálne odvedená práca týchto inštitúcií, prípadne konkrétnych ľudí v nich, zabránili tomu alebo komplikovali to, aby boli vážne kauzy vyšetrené, aby ľudia, ktorí sú za ne zodpovední, stáli pred súdmi a aby boli odsúdení.

Však nedávno v roku 2017 dnes už bývalý minister financií Peter Kažimír povedal, že na finančnej správe pracujú ľudia, ktorí pracujú aj pre druhú stranu, máme zdokumentované prípady, keď policajní vyšetrovatelia mnohé kauzy, ktoré súviseli práve s finančnou trestnou činnosťou, zahladzovali pod koberec a vyšetrovali ich v štýle „skutok sa nestal“, a až keď im boli tieto kauzy odobraté, tak sa začalo vyšetrovanie a pokračovalo tým smerom, že kompetentní alebo zodpovední ľudia sú dnes obvinení.

Bohužiaľ, úlohu niektorých inštitúcií musia na Slovensku prebrať médiá, a tak až masívna medializácia niektorých káuz dostala kompetentných do situácie, že museli konať a začalo sa naozaj v niektorých prípadoch aj trestnoprávne konanie.

Budem dnes demonštrovať situáciu na dvoch prípadoch, na dvoch konkrétnych ľuďoch, ktorých prepojenie na politikov je absolútne jednoznačné, nespochybniteľné a kde je dokázateľné a dokázané, že nejde o slušných podnikateľov, ale o ľudí s veľmi toxickým pozadím, prípadne priamo daňových podvodníkov.

Jedným z nich je Ladislav Bašternák. Je to človek, ktorý sa priznal k tomu, že vykonával daňové podvody. Je to muž, ktorého firma kúpila od iného, veľmi toxického podnikateľa byty za 12 miliónov eur. Pritom tvrdil, že ich zaplatil v hotovosti a na vratke DPH si vypýtal 2 milióny. Trvalo niekoľko rokov, kým vyšetrovatelia tento prípad začali riešiť. Dnes, resp. na jeseň minulého roku súd rozhodol, že Ladislav Bašternák je vinný. Akurát dnes musíme ešte počkať na výšku trestu, ktorú mu súd vymeria.

V budove, resp. v komplexe, ktorý Ladislav Bašternák postavil, sú byty. Jeden z nich využíva bývalý predseda vlády, Robert Fico, ďalší vlastní Jan Počiatek, bývalý minister jeho vlády, ďalší jeden veľmi významný právnik s prepojením na špičky strany Smer – Sociálna demokracia, a ďalší byt patrilo Mariánovi Kočnerovi, ktorý je mimoriadne toxický a nebezpečný podnikateľ. Ak sa to dá ešte vôbec podnikateľom nazvať.

Bašternák bol zároveň business partnerom bývalých ministrov Ficovej vlády: ministra vnútra, pána Kaliňáka, a ministra Počiatka. To ďalej dokumentuje len prepojenie naozaj veľmi, veľmi toxického podnikateľa na politické elity.

Druhým z nich je Marián Kočner. Je to človek, o ktorom sa dá len veľmi komplikovane a veľmi ťažko povedať, že je podnikateľ, pretože reálne nie je dokumentovaných veľa prípadoch, kedy reálne podnikal. Jeho podnikanie skôr spočívalo v zastrašovaní, prípadne v komplikovaných tzv. karuselových obchodoch, na konci ktorých vyťahoval vratky DPH a tým získaval zásadné príjmy. Marian Kočner je postava, ktorú na Slovensku vnímame už od 90. rokov. Medzi jeho prvé veľké výstupy alebo vstupy bolo to, že sa pokúsil s ozbrojenými mužmi, medzi ktorými boli aj zdokumentovaní predstavitelia podsvetia, ovládnuť televíziu Markíza.

Dnes je obvinený napríklad v kauze údajne sfaľovaných zmeniek, na základe ktorých mala televízia Markíza vyplatiť Kočnerovi 69 miliónov eur. Marian Kočner je človek, ktorý sa objavil na tzv. mafiánskych zoznamoch, ktoré mala spracované polícia a ktoré unikli. Čiže dnes sa nemôže nikto tváriť, že by to bol niekto, o kom by sa nevedelo.

Tu vidíte veľmi zjednodušenú, ale veľmi presnú štruktúru prepojení Mariana Kočnera na dôležitých ľudí zo slovenskej politiky. Opäť sa tam objavuje Robert Fico, opäť Kaliňák, Počiatek, ale aj predstavitelia opozičných strán. Čiže tá chobotnica kontaktov a prepojení Mariana Kočnera naprieč politickým a ekonomickým spektrom je naozaj mimoriadne hustá.

Práve môj zavraždený kolega, Ján Kuciak, sa venoval podnikaniu alebo – nechcem to nazývať podnikaním – skôr tej činnosti, ktorú vykonával Marian Kočner. A Marian Kočner sa mu za to vyhrážal tým, že bude na neho zbierať špinu. Inštitúcie, konkrétne generálna prokuratúra, ktorá túto informáciu mala, však až do vraždy Jána Kuciaka v tomto prípade nekonala. Rovnako tak polícia. Vôbec nejavili záujem o to, aby môjho kolegu chránili.

Až po vražde Jána Kuciaka – musím povedať, že sa situácia pohla a po istej personálnej výmene na zásadných postoch, napríklad v polícii, ktorá bola pod výrazným vplyvom jedného zo zásadných slovenských oligarchov, tak sa začalo konať nielen vo veci vraždy a vyšetrovania vraždy, ale aj vo veci finančných podvodov a daňovej trestnej činnosti, na ktorú sa predtým tak nepozeralo, ako sa z môjho pohľadu, z pohľadu mojich kolegov pozeráť malo.

Tu môžete vidieť veľmi krátky brief toho, v akom stave je momentálne vyšetrovanie vraždy Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej. Vo vyšetrovacej väzbe sú momentálne 4 ľudia, ktorí by mali byť priamo zodpovední za vykonanie vraždy. Stále však čakáme oficiálne na meno človeka, ktorý za tou vraždou mal stáť. A vieme o tom, že polícia, alebo vyšetrovací tím, ktorý rieši vyšetrovanie vraždy, sa zameriava vyslovene na vyšetrovanie vraždy. Ostatné veci, ktoré z vyšetrovania vychádzajú, preberajú iné tímy.

Dámy a páni, ja som tu nielen za seba a za svoju redakciu, ale za všetkých novinárov zo Slovenska, ktorí považujeme za dôležité, aby inštitúcie fungovali, lebo bez fungujúcich inštitúcií nebude fungovať ani demokracia. A preto dúfam, že aj vy pomôžete k tomu, aby to tak bolo. Ďakujem.

1-005-0000

Ladislav Hanniker, generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky. – Dámy a páni. Ďakujeme za pozvanie na pôdu Európskeho parlamentu a radi by sme Vám aj s mojím kolegom priblížili úlohy finančnej správy v boji proti daňovým podvodom a takisto výsledky, ktoré finančná správa v tomto smere dosiahla. Kompetencie finančnej správy sú veľmi jasne dané zákonmi a to je výber daní a cla a napĺňanie štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ako aj rozpočtu Európskej únie. Ďalej chrániť ekonomické záujmy štátu. Zamedzovať porušovanie daňových a colných predpisov. Vykonávať colný dohľad nad tovarom v rámci colného územia Európskej únie. A plniť úlohy v oblasti colných taríf, colných sadzieb a colnej hodnoty.

Finančná správa v Slovenskej republike má jasne danú štruktúru, ktorú môžete vidieť a to, čo je asi zaujímavé, že je veľmi daný dôraz na výkon finančnej správy. To znamená, Sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, ktorej ja som generálny riaditeľ a Sekcia daňová a Sekcia colná sú tie tri zložky, ktoré sa priamo v teréne a v tej každodennej práci venujú tým úlohám, ktoré som spomínal. To, čo je ešte možno zaujímavé povedať, že máme Kriminálny úrad Finančnej správy. Jeho zástupca by možno lepšie vedel povedať kompetencie kriminálneho úradu. Čo vlastne kriminálny úrad môže na Slovensku vyšetrovať, čo vyšetroje.

1-006-0000

Lubomír Provazník, riaditeľ, kriminálny úrad, Finančná správa Slovenskej republiky. – Dobrý deň prajem. Moje meno je Lubomír Provazník a pracujem ako vedúci oddelenia vyšetovania Kriminálneho úradu Finančnej správy. Kriminálny úrad Finančnej správy je osobitný útvar vytvorený na finančnej správe, ktorého úlohou je v operatívnej rovine odhaľovať a zdokumentovať porušenia predpisov z pohľadu skrátenia daní a cla a následne tieto zistené podozrenia, ak napĺňajú znaky skutkového trestného činu, postúpiť orgánom činných v trestnom konaní. V roku 2009 náš úrad získal oprávnenie vyšetovania z pohľadu trestných predpisov, to znamená vyšetovania, kde teda sa postupuje podľa trestnoprávných predpisov a noriem. Ale ktoré sú špecificky vymedzené len z pohľadu DPH pri dovoze z tretích krajín. To znamená pri takom skutkovom stave, keď sa tovar dováža z iných krajín mimo Európskej únie a pri spotrebných daniach. To je základné vymedzenie vecnej príslušnosti z pohľadu trestného práva pri vyšetrovacích kompetenciách kriminálneho úradu finančnej správy. Takže to je gro činnosti. Naša činnosť je postavená na tom, aby sme nejakým spôsobom odhaľovali v operatívnej rovine z krátenia daní a iných platieb, ktoré sú súčasťou rozpočtu Európskej únie, teda cla a následne tieto získané informácie v operatívnej rovine postupovali orgánom činných v trestnom konaní v Slovenskej republike. To je stručná prezentácia činnosti Kriminálneho úradu Finančnej správy.

1-007-0000

Ladislav Hanniker, generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky. – Veľmi dôležité je povedať, že kriminálny úrad a celkovo finančná správa môže vyšetovať trestné činy v oblasti DPH pri dovoze a pri spotrebných daniach. Vo všetkých ostatných daňových trestných činoch, tieto vyšetruje na Slovensku polícia Slovenskej republiky.

Možno niečo z tých výsledkov, kam sme sa v našej práci dostali. V roku 2012 predstavovala odhadovaná daňová medzera na Slovensku na DPH 41 %. A efektívna daňová sadzba bola 11,8 %. Ak sa pozrieme na výsledky, ktoré máme za roky 2017 a 2018, tak naposledy bola naša daňová medzera na DPH odhadovaná na 26,3 %. Efektívna daňová sadzba DPH je dnes približne na úrovni 15,3 %. Pre štátny rozpočet to za roky 2013 až 2017 prinieslo navyše 3,7 miliardy eur, čo je 4,3 % HDP.

Tieto veci sa samozrejme nestali náhodou. Je tu veľmi pekne vidno, ako tá efektívna daňová sadzba stúpala a stúpa za tieto roky. A je to výsledok práce všetkých ľudí, ktorí sú do boja proti podvodom na finančnej správe zapojení. Samozrejme, máme tri akčné plány boja proti daňovým podvodom, z ktorých je dokopy 70 opatrení. Prvý z tých plánov už bol ukončený.

Druhý, ostávajú tam ešte dve alebo tri opatrenia, ktoré sa musia dokončiť a tretí je práve teraz v platnosti. Je tu vymenovaných niekoľko bodov, ktoré priniesli práve tie výsledky, o ktorých sa rozprávame. V roku 2012 bola založená daňová kobra. Od roku 2014, a to je veľký míľnik v boji proti podvodom na DPH, máme kontrolný výkaz DPH. Možno sa o tom môžeme neskôr rozprávať, ako funguje. Máme veľmi obmedzené platby v hotovosti.

Uplatňujeme zábezpeku na DPH pre podozrivé daňové subjekty. Snažíme sa zabrániť zlučovaniu a zániku firiem. Zaviedli sme informačný systém kontrolných známkov. Index daňovej spoľahlivosti. V roku 2019 zavádzame elektronizáciu registračných pokladníc. Vzniká jednotný analytický systém. A takisto nanomarkeri, teda značkovanie minerálnych olejov. Môžeme, pre krátkosť času, vidieť niektoré najväčšie prípady, ktoré finančná správa riešila, odkedy zaviedla kontrolný výkaz. Tak tam vidíte, že tie nálezy sa pohybujú v desiatkach miliónov eur, ktoré boli pri daňových kontrolách nájdené.

Veľmi dôležitý nástroj v boji proti podvodom na DPH je kontrolný výkaz. Bol zavedený 1. januára 2014. Je povinný pre všetkých platiteľov DPH. Je to systém, kde sa podávajú elektronické

podania. Za 5 rokov sme spracovali viac ako 7,3 milióna spracovaných kontrolných výkazov. A je to vyše 761 miliónov vyhodnotených obchodných transakcií.

1-008-0000

Předseda. – Tak řekněme minutu nebo dvě.

1-009-0000

Ladislav Hanniker, *generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky.* – Čo sa týka samotných daňových kontrol, máme ich tak zelektronizované, že všetci daňoví kontrolóri, a takisto colní kontrolóri, používajú elektronické pomôcky, na základe ktorých dokážeme monitorovať, kde sa tí ľudia nachádzajú. Čo robia. Všetky zisťovania zadávajú priamo na mieste do týchto elektronických pomôcok. To znamená, je tam veľká nezávislosť kontrolórov v tom, že ťažko ich ktokoľvek môže ovplyvňovať. Je to veľká súčasť protikorupčných opatrení, čo v poslednej dobe máme úspech v tom, že nemáme žiadnu, alebo veľmi málo korupčných správani ľudí na finančnej správe. Ďakujem za pozornosť.

1-010-0000

Maroš Žilinka, *riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.* – Generálna prokuratúra v Slovenskej republike a jej podriadené krajské a okresné prokuratúry venujú vskutku vážnu a mimoriadnu pozornosť objasňovaniu všetkých foriem trestnej činnosti vrátane informácií, ktoré sú zverejňované v masovokomunikačných prostriedkoch. Dovoľte, aby som v úvode vysvetlil niektoré systematické veci, a to je výkon dozoru nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania v prípravnom konaní, ktorý realizujú všetky zložky prokuratúry Slovenskej republiky. Teda okresné prokuratúry, krajské prokuratúry a generálna prokuratúra Slovenskej republiky. V zmysle právomocí, ktoré sú im zverené právnym poriadkom. V rámci toho má osobitné postavenie Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorého pôsobnosť sa vzťahuje na tie najzávažnejšie trestné činy, ako sú úkladná vražda, založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny, obzvlášť závažné zločiny spáchané zločineckými skupinami, korupčné trestné činy, ako aj trestné činy ekonomicke, ak takýmito skutkami bola spôsobená škoda, získaný prospech alebo ak boli spáchané v rozsahu, ktorý prevyšuje 6 650 000 eur. Preto sa tohto výboru zúčastňujeme ja, ako riaditeľ odboru ekonomickej kriminality Úradu špeciálnej prokuratúry, a pán kolega, riaditeľ trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o Úrad špeciálnej prokuratúry ako osobitnej súčasti prokuratúry Slovenskej republiky, s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, k zriadeniu ktorého prišlo 1. septembra 2004, v jeho výlučnej právomoci je stíhanie trestných činov vo veciach poškodzovania finančných záujmov Európskej únie. Považujem však za potrebné zdôrazniť, že orgány prokuratúry všeobecne a Úrad špeciálnej prokuratúry v rámci toho sú orgány represívne. Tieto orgány vstupujú do konania až vtedy, keď je na podklade zistených skutočností, najčastejšie sú to zistené nezrovnalosti, indikované zo spáchania trestných činov proti finančným záujmom Európskej únie. Úrad špeciálnej prokuratúry nie je orgánom, ktorý vykonáva odhaľovanie trestných činov, či zisťovanie ich páchatel'ov – tieto úlohy sú primárne v kompetencii najmä orgánov Policajného zboru Slovenskej republiky. Úrad špeciálnej prokuratúry nie je ani štátnym orgánom disponujúcim oprávnením rozhodovať o poskytovaní nenávratných finančných príspevkov tvorených prostriedkami z európskych štrukturálnych a investičných fondov. A ani rozhodovať o ich vrátení v prípade, že sa zistilo, že boli vyplatené nie v súlade so zákonom. Úrad špeciálnej prokuratúry zároveň nie je ani štátnym orgánom kontrolujúcim a zodpovedajúcim za spôsob a efektivitu využívania eurofondov. Prokurátori Úradu špeciálnej prokuratúry vykonávajú svoju pôsobnosť vo vzťahu k podozreniam z trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie na základe trestných oznámení fyzických osôb, právnických osôb, štátnych orgánov, spravidla sú to riadiace alebo sprostredkovateľské orgány, kontrolných orgánov, ale aj operatívnych zistení orgánov policajného zboru, či na základe vlastných poznatkov. Aj na základe poznatkov, ktoré získavame

z masovokomunikačných prostriedkov. K hospodárskym trestným činom s finančným dosahom na záujmy Európskej únie vrátane zistení prezentovaných nebohým novinárom Jánom Kuciakom bolo vždy pristupované nanajvýš zodpovedne. V ostatnom roku bolo stíhaných pre trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie 77 osôb, čo predstavuje nárast o 25 osôb oproti roku 2017. Z pohľadu foriem páchania tohto trestného činu páchatelia vylákali prostriedky z európskych štrukturálnych a investičných fondov, predstierajúc plnenie podmienok na ich poskytnutie predkladaním falošných alebo realite nezodpovedajúcich dokladov. Poskytovateľom príspevku neposkytovali povinné údaje. Poskytované prostriedky využívali na iný ako určený účel. A použitie prostriedkov dokladovali falošnými alebo nesprávnymi dokladmi. V prípadoch príspevkov v agrosektore klamlivo deklarovali záväzky plnenia podmienok na poskytnutie podpory týkajúce sa či už obhospodarovania pôdy, alebo plnenia podmienok krížového plnenia. Pokiaľ ide o daňové trestné činy spáchané v rozsahu prevyšujúcom 6 650 000 eur bolo v roku 2018 obvinených 93 osôb. Z hľadiska spôsobu páchania týchto trestných činov išlo o zatajovanie príjmov, nadhodnocovanie uskutočnených zdaniteľných plnení. Preukazovanie fiktívnych zdaniteľných plnení falošnými alebo realite nezodpovedajúcimi daňovými dokladmi, využívanie schémy obchodných reťazcov so zapojením početných takzvaných stratených alebo zmiznutých obchodníkov, ktorých konateľmi boli biele kone. A takzvaných prechodových nárazníkových spoločností, a to čoraz častejšie využívaním stále komplikovanejších schém obchodných reťazcov, so zapojením cudzieho prvku zo zahraničia, pri ich neustálej obmene, sprevádzané, samozrejme, stratou účtovníctva. Ďalej to boli neobvyklé ceny komodity, spravidla nesmierne nadhodnotené alebo podhodnotené. Pokiaľ ide o trestné činy hospodárske, v rámci nich je vykonávané aj finančné vyšetrowanie, ktorého cieľom je zistenie a zdokumentovanie príjmov z trestnej činnosti a majetku páchatelia a objasňovanie zákonných podmienok na ich následné zaistenie. V roku 2018 bol takto, po vykonaní finančného vyšetrowania len prokurátormi Úradu špeciálnej prokuratúry, zaistený majetok v úhrnnej hodnote prevyšujúcej 56,6 milióna eur. A to okrem iného aj v prípadoch, ktoré publikoval nebohý pán Kuciak. V súvislosti s ochranou finančných záujmov Európskej únie považujem za potrebné uviesť, že Slovenská republika si je vedomá významu, výrazne sa angažovala a pristúpila k projektu zriadenia Európskej prokuratúry. A aj sa ďalej mieni v rámci tohto projektu angažovať. Vzhľadom na to, že uplynul čas, dovoľte, aby som záverom poznamenal, že v konkrétnych trestných veciach je rozsah informácií, ktoré vám dnes môžeme poskytnúť, limitovaný platnou právnou úpravou Slovenskej republiky. Preto sa k bližším konkrétnym skutočnostiam týkajúcim sa živých, neskončených vecí, žiaľ, vyjadrovať bližšie nemôžeme. Každopádne vás chcem ubezpečiť, že problematika daňovej či finančnej trestnej činnosti je z jednou z dlhodobých priorít Generálneho prokurátora Slovenskej republiky. A zároveň chcem poznamenať, na záver, pretože čas mi už uplynul, len jednu vetu. Prosíme, aby ste naše vyjadrenia, alebo moje vyjadrenia chápali aj v kontexte tej skutočnosti, že k vám hovorí človek, ktorý tu už vlastne rok nemal byť, pretože v súvislosti s pripravovanou a realizovanou vraždou nebohého Jána Kuciaka, som mal byť rovnako jedným z prokurátorov, spolu s prvým námestníkom generálneho prokurátora, ktorý tu už dnes nemal sedieť, pretože bola pripravovaná jeho fyzická likvidácia. Ďakujem.

1-011-0000

Chair. – Thank you very much. Now we will open up the discussion. Questions will be asked in slots of five minutes – a question of maximum one minute, with the remaining time devoted to the answer. We will start with the S&D co-rapporteur, Jeppe Kofod.

1-012-0000

Jeppe Kofod (S&D). – Thank you Chair and thank you so much to our guests today for their statements and explanations.

My first question is to Peter Bárdy. Thank you for your information. I have also looked carefully at your written answers and so on, and you alluded many times to the fact that the initiator or mastermind behind the murder of Ján Kuciak and Ms Martina Kušnírová has not been identified

yet. I know this is speculation, but do you have any speculation on who could be behind this and what are the structures of the criminal organisations. You alluded to the Mafia and to business people – politicians and so on – but, in your view and in your investigations, how do you find the connections and who could be the mastermind behind that type of terrible crime?

I would like to ask the General Prosecutor's Office my second question. You say that you take economic crimes very seriously and I understand that last year 77 people were prosecuted for economic crimes. Can you tell us a little about what type of people you prosecute? Is there a link to high-ranking business people or politicians? What type of cases do you successfully conclude and where do you see the challenge in prosecuting economic crimes? Could you also say a little about the statistics – I don't know which office, but one of the offices here – on the amount of financial crimes in Slovakia and the success rate of prosecution. Those two figures could be interesting to know more about whether you are succeeding in prosecuting and detecting more of these financial crimes than previously. Thank you.

1-013-0000

Peter Bárdy, šéfredaktor, spravodajský portál *aktuality.sk*. – Ja nechcem, aby to znelo ako klišé, ale pre našu redakciu je investigatívna žurnalistika naozaj pilier, o ktorý sa opierame. Považujeme ju za dôležitú aj z celospoločenského ponímania. A preto sa vždy snažíme držať faktov. Čiže, pokiaľ si nie som o niečom istý na 100 % alebo na veľké percento, tak to radšej nehovorím, lebo inak by som vystavoval seba aj svojich kolegov tomu, že by na nás mohlo byť ukazované, že fabulujeme alebo prekrúcame realitu. Preto naozaj neviem, ani nechcem povedať, že kto by mohol byť priamo zodpovedný za vraždu Jána Kuciaka. Na druhej strane však všetky informácie, ktoré dnes máme a ktoré pozná aj verejnosť, smerujú k tomu, že jedným z najpodozrivejších je dnes Marian Kočner, ktorého som mal vo svojej prezentácii a ktorý je ukážkou toho, kam sa môže dostať spoločnosť, keď nezodpovední politici dovoľia, aby si organizovaný zločin podával ruky s úradom vlády.

1-014-0000

Maroš Žilinka, riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. – Pokiaľ išlo o zverejnené číslo 77 osôb, týkalo sa to priamo trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie, ako jedného z trestných činov z balíka finančných trestných činov alebo ekonomických trestných činov. Ako som už spomenul, len pre daňové trestné činy bolo potom stíhaných 93 osôb. A pri tých trestných činoch, kde je tá škoda pri každom jednom skutku viac ako 6,65 milióna eur. K otázke, či to sú nejakí špičkoví podnikatelia, by som povedal asi tak: Neviem, či sú to špičkoví podnikatelia, ale každopádne sú medzi nimi aj podnikatelia, ktorí sú verejne známi aj z masovokomunikačných prostriedkov. Ale ak dovoľíte, vzhľadom na to, že väčšina z tých trestných vecí nie je skončená, nebudem hovoriť ich mená a skutky, pre ktoré sú stíhaní. Pokiaľ ide o výšky škôd, za ktoré boli stíhaní, môžem vám uviesť len príkladom niektoré trestné činy vo všeobecnej rovine. Napríklad, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a z krátenia dane, spolu s trestným činom legalizácie príjmu z trestnej činnosti, je v jednej veľkej skupinovej trestnej veci stíhaných – len v jednej trestnej veci – 63 osôb za 105 skutkov, keď išlo o prípad vytvorenia fakturačných reťazcov spoločností alebo firiem, ktoré nepravdivo deklarovali nákupy a predaj reklamných služieb. Čím si koneční odberatelia optimalizovali, resp. nie v súlade so zákonom znižovali svoju vlastnú daňovú povinnosť. A takto bola skrátaná daň vo výške 28 miliónov eur.

Ďalší skutok: Päť páchatel'ov trestne stíhaných pre trestný čin daňového podvodu, keď si neoprávnene uplatňovali nárok na vratku DPH v rozsahu 7,3 milióna eur, v súvislosti s karuselovými podvodmi, týkajúcimi sa nákupu a „obchodovania“ s brazílskym kuracím mäsom.

Ďalej, jedna osoba je trestne stíhaná za daňový trestný čin v súvislosti s uplatňovaním vratky DPH v mene troch obchodných spoločností v rozsahu 15 miliónov eur v súvislosti s cezhraničnými nákupmi a predajmi slnečných kolektorov. To sú daňové trestné činy.

Potom tu máme jeden medializovaný trestný čin, na ktorý poukazoval aj nebohý novinár Kuciak, a stíhaná osoba z tohto trestného činu je toho času väzobne stíhaná, ale v inej trestnej veci, tiež ekonomického charakteru, ktorý realizuje odbor, ktorý spadá pod moju právomoc. Kde malo byť pri prevode nehnuteľností, hoc právne perfektnými úkonmi, dôjsť k obchádzaniu zásady zákazu zneužívania mechanizmu DPH. A takto malo dôjsť k škode na účet štátu viac ako 8 miliónov eur. Potom sú tam početne medzi tými 77 páchatelmi trestných činov priamo proti finančným prostriedkom Európskej únie alebo eurofondom.

Opäť sme mali skupinové veci. 13 obvinených v jednej kauze v súvislosti s poskytovaním vzdelávacích podujatí zamestnancom takmer jeden milión eur škoda. Ďalší rovnako v oblasti vzdelávania, 400 tisíc eur. Ďalší: 235 tisíc eur. Takže tie prípady z hľadiska súm, ktoré sú, samozrejme ja to vnímam v rámci pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry, že robíme prípady nad 6 650 000 eur, to sú všetko veľké prípady. Tam proste nemám za tisíc eur stíhaného človeka. A ešte jedna poznámka k otázke. No, vlastne to je všetko, čo som chcel. Ešte by som kolegu poprosil o doplnenie za všeobecnú prokuratúru.

1-015-0000

Radovan Kajaba, riaditeľ trestného oboru, *Generálna prokuratúra Slovenskej republiky*. – Ja by som len chcel vysvetliť ten rozdiel, že Úrad špeciálnej prokuratúry je osobitný úrad generálnej prokuratúry, osobitná súčasť. A vo vzťahu k tým daňovým trestným činom, resp. vôbec hospodárskym trestným činom a ekonomického charakteru je tam tá výška škody, resp. rozsahu 6 miliónov 650 tisíc eur. Na vašu otázku, všetky ostatné veci, čiže pod túto hodnotu, riešia okresné prokuratúry prioritne ako prvostupňové orgány, resp. krajské prokuratúry a generálna prokuratúra. K tej samotnej štatistike sa ja vám teraz neviem vyjadriť. Avšak je to jedna z priorit generálneho prokurátora, ktorý je už vo funkcii cca 5 a pol roka. A od jeho nástupu sa realizovalo viacero opatrení v tomto smere. Pričom medzi niektorými vám môžem napríklad spomenúť, voľakedy sa vo veľmi minimálnej miere využíval inštitút finančného vyšetrovania. Je to inštitút, keď objasňujeme majetkové pomery páchatel'ov. Začíname niekedy už v štádiu podozrivých týchto osôb, aby v prípade, keď dôjde k vzneseniu obvinenia, sme vedeli zaistiť tento majetok. Či už na účely prepadnutia majetku neskoršieho, keď dôjde k odsúdeniu. Alebo k nejakým finančným trestom a podobne, keď sa koordinuje polícia a prokuratúra a samozrejme iné zložky na preverenie týchto informácií a tohto finančného zázemia páchatel'ov.

To isté: organizujú sa pravidelne porady. Treba si uvedomiť, že na prokuratúre máme aj sieť špecialistov, ktorí sú vyslovene vyhradení pre trestné činy daňové. Takže týchto vzdelávame. A na to nadväzuje kopec iných opatrení, ako napríklad aj memorandum s Najvyšším kontrolným úradom či s Úradom pre verejné obstarávanie, keď sa snažíme prepájať tie informácie a dostávať ich do trestného konania.

1-016-0000

Ivan Štefanec (PPE). – Ja vám chcem poďakovať všetkým, že ste prišli a že prispievate k odhaleniu podvodov, na ktorých pracoval Ján Kuciak. Myslím, že jeho odkaz je obrovský a svedčí o tom aj skutočnosť, že Európsky parlament nedávno rozhodol o pomenovaní novinárskych stáží po Jánovi Kuciakovi. Osobitne sa chcem poďakovať aj pánovi Bárduemu za jeho prácu. Aj tento výbor má za úlohu urobiť všetko preto, aby sa prispelo k odhaleniu podvodov najmä daňových a registrujem, že len za posledný rok bolo na základe článkov Jána Kuciaka otvorených 8 trestných prípadov v daňovej oblasti. Mňa zaujímajú najmä dva prípady. Ten prvý sa týka prípadu s vratkami DPH talianskych občanov Vadaldu a Palonbiho ohľadom bytov v Bratislave. Pretože tento prípad bol aj súčasťou posledného nedokončeného článku Jána Kuciaka. Chcem sa teda opýtať, či sa tento prípad ešte rieši alebo už je uzatvorený a vinníci sú obvinení. A druhý prípad sa týka podvodov už zmieneného Mariána Kočnera, ktorý sa vyhrážal Jánovi Kuciakovi. Pretože len v prípade hotelu na Donovaloch bola vyčíslená suma na podvodu na DPH za viac než 8 miliónov eur s využitím schránkovej firmy na Malte. Zaujímalo by ma váš názor

na to, aké poučenie z tohto podvodu a ako podobným prípadom predchádzať. Prečo prišiel teda štát o takúto sumu? Či bola dostatočná spolupráca slovenských a maltských daňových orgánov a iných inštitúcií? Či naozaj zlyhali inštitúcie, alebo je podľa vás potrebná zmena legislatívy na slovenskej či európskej úrovni? Ocením ak sa vyjadria všetci panelisti.

1-017-0000

Maroš Žilinka, riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. – Pokiaľ ide o otázku pán europoslancu vo vzťahu k trestnému činu, ktorý sa týkal prevodov nehnuteľností na Donovaloch. Žiaľ, môžem povedať len všeobecné informácie. Tento trestný čin, tento skutok, a to považujem za potrebné zdôrazniť, trestné stíhanie bolo vznesené trom osobám na základe pokynu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry. Na základe analýzy spisového materiálu, ktorý bol pôvodne produkovaný a trestné stíhanie bolo zastavené. Môžem povedať, že ja osobne som ten spis preskúmaval a táto vec je teda v štádiu trestného stíhania. Nie je však prípravné konanie skončené. Prípravné konanie v Slovenskej republike je neverejné a o zjave by nebolo korektné, aby sa strany trestného konania, či už obžalovaní, poškodení alebo obhajcovia dozvedali informácie z takýchto fór alebo z médií. Každopádne ten modus, spôsob páchania trestnej činnosti vo všeobecnej rovine bol uvedený v našich písomných odpovediach, ktoré vám boli dané k dispozícii. Áno, tá škoda alebo rozsah je tam pomerne vysoký. O tom, že prečo k takému niečomu prišlo asi neprináleží špekulovať. My sa musíme držať, ako prokurátori a vyšetrovatelia, faktov. Máme tu skutok. Je na právnom vyhodnotení, či došlo k zákazu zneužitia mechanizmu DPH alebo nedošlo. A zatiaľ konajúce orgány sú toho názoru, že áno a trestné stíhanie prebieha.

1-018-0000

Peter Bárdy, šéfredaktor, spravodajský portál *aktuality.sk*. – Ja by som, ak môžem, v skratke len ku Kočnerovi a k tomu prípadu Donovaly. Donovaly je destinácia v centre Slovenska, kde sú postavené luxusné hotely, drahé apartmánové domy, ktoré využívajú podnikatelia a politici na najvyšších pozíciách, ktorí sú dnes a ktorí boli a sú naozaj veľmi dôležitými v rámci Slovenska. To len na ozrejmienie. Marián Kočner aj cez svoje firmy nastrčené cez firmy, ktoré mal priamo pod svojou kontrolou alebo ktoré riadili ľudia, ktorí boli v jeho sfére vplyvu, uskutočnil niekoľko fingovaných obchodných transakcií ako nehnuteľností v tejto lokalite, na konci ktorých si vytiahol zo štátneho rozpočtu cez vratku DPH zhruba 8 miliónov eur. Na tento prípad poukázal Ján Kuciak. V roku 2017, v lete, dvojica vyšetrovateľov z národnej kriminálnej agentúry, ktorí tam už dnes nepracujú, čo veľmi schvaľujeme, tak, ako vo viacerých iných prípadoch, ktoré dostali v kontexte s Kočnerom, označila, že tam nedošlo k trestnému činu a teda, že by nemalo pokračovať vyšetrovanie. Ján Kuciak si pozrel uznesenie týchto vyšetrovateľov. Našiel v ňom šesť faktických chýb resp. klamstiev, ktoré, keď sme zverejnili, tak prokuratúra veľmi promptne zareagovala. Týmto vyšetrovateľom prípad odobrala. Pokračovala v práci a dnes je tam obvinenie voči Kočnerovi. Tým som chcel len dokumentovať len dve veci. Prvá, že Kočner bol pre Kuciaka extrémne nebezpečným človekom. Už len z toho dôvodu, že Kuciak bol pre Kočnera veľmi nebezpečným človekom. Pretože Kuciak svojimi zisteniami neraz suploval inštitúcie a prácu ľudí, ktorí by to mali robiť namiesto neho. Čiže dokumentoval naozaj veľmi komplikované medzinárodné karusely. A keď tu dnes odznela téma spoločného európskeho prokurátora, tak z toho, čo som si o téme naštudoval, pre mňa, v ponímaní ekonomickej trestnej činnosti, ktorá sa deje naprieč európskou úniou. A v ponímaní karuselových obchodov, ktoré sa dejú medzi firmami a nastrčenými bielymi koňmi, z viacerých štátov únie, je dôležité, aby v tomto projekte boli všetky členské krajiny únie. Pretože len dnes máme rozpracovaných asi desať prípadov karuselových obchodov, do ktorých sú napojené slovenské, české, poľské a maďarské firmy. Čiže pokiaľ nebude súčinnosť napríklad Poliakov alebo Maďarov na činnosti európskeho prokurátora, tak si myslím, že táto inštitúcia stráca na význame a na dosah toho, čo by mohla dokázať. Chcel by som zároveň ešte povedať, lebo v tom mojom úvodnom príhovore to neodznelo, že aby to nevyzeralo všetko tak čierne ako som to opísal, že naozaj existuje množstvo profesionálov, veľmi schopných vyšetrovateľov a veľmi schopných prokurátorov. Však pán Žilinka, ktorý tu je, je

považovaný mnohými kolegami aj autoritami na Slovensku za mimoriadne rešpektovaného prokurátora a za veľkého odborníka v oblasti vyšetrovania ekonomickej trestnej činnosti. Takže ja verím, že sa naštartovali veci k lepšiemu a že aj personálne zmeny na polícii vedú k tomu, aby sa očistili tieto inštitúcie a stali sa vierohodnými.

1-019-0000

Ladislav Hanniker, generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky. – Čo sa týka prvej časti otázky, taliani a byty. Vzhľadom na daňové tajomstvo samozrejme nemôžeme sa vyjadrovať presne k tomu, aké úkony tam prebiehajú, čo sa týka finančnej správy. Ale prebiehajú tam úkony. Čo sa týka finančníctva a čo sa týka Donovalov, myslím, že prokuratúra to povedala veľmi jasne. Bola tam ešte otázka toho, že či tá spolupráca dnes je, alebo aké poučenie z týchto prípadov. Ak ste videli ten vývoj podvodov na DPH na Slovensku, tak má tú vylepšujúcu sa tendenciu. Samozrejme, že je to dané tým, že každý rok prijímame nové a nové opatrenia. A vláda je v tomto veľmi nápomocná v tom, že tie akčné plány naozaj sú aktualizované, sú plnené a tie opatrenia sa zavádzajú do legislatívy. Čiže v tomto smere, samozrejme, že aj tá druhá strana, to znamená, tí ľudia, ktorí tie podvody páchajú, zase tie svoje skutky vylepšujú a menia. To znamená, že ak veľmi v krátkosti poviem, tak po zavedení kontrolného výkazu v roku 2014, sme veľmi ľahko dokázali identifikovať veľké podvody na DPH. To znamená prípady, ktoré som ukazoval, kde škoda bola v desiatkach miliónov eur. To sa dnes už nedeje. To už dnes takýto nadmerný odpočet na Slovensku neexistuje, pretože tá kriminalita sa presunula do úplne inej sféry. Dnes je to obrovské množstvo firiem s malými odpočtami, kde je veľmi práčne tie firmy hľadať, nachádzať, zisťovať. Tam sa bavíme o nadmerných odpočtoch rádovo v sume tisíc eur. To znamená, je to omnoho ťažšie. A samozrejme veľké podvody dnes takmer výlučne sa dejú na karuselovej úrovni medzinárodnej. To znamená, je veľká nutnosť výmeny informácií medzi jednotlivými krajinami, pretože ak toto nebude dosiahnuté, tak, samozrejme, ten náš boj je veľmi sťažený. A my v tomto, samozrejme, vyvíjame iniciatívu, pretože tie naše podvody sa dejú hlavne v krajinách V4. To znamená, tie karusely sa dejú hlavne tam. To znamená, naozaj máme veľmi dobrú úroveň spolupráce s Českou republikou, kde aj minulý rok sme podpísali novú dohodu o výmene informácií. Tam si tie informácie začíname vymieňať na veľmi dobrej úrovni. A samozrejme je to to, čo nás čaká v budúcnosti. A je to alfa omega v boji proti daňovým podvodom do budúcnosti. Je to výmena informácií medzi jednotlivými krajinami. Bez toho sme bezbranní v tomto.

1-020-0000

Peter Simon (S&D). – Herr Vorsitzender! Ich möchte gerade an die letzte Bemerkung anknüpfen und eine Frage stellen. Als die Ad-hoc-Delegation des Europäischen Parlaments infolge der Ermordung von Ján Kuciak in Ihrem Land war, wurde eine vollwertige Einbeziehung von Europol bei den Ermittlungen damals mit dem Verweis abgelehnt, dass das nationale Recht Ihres Landes bisher keine Grundlage für sogenannte *Joint Investigative Teams* liefere und es deshalb abgeändert werden müsste.

Meine Frage an Sie: Hat sich da inzwischen etwas getan? Ist da etwas gesetzgeberisch auf dem Weg, dass eine solche Kooperation mit Europol, das ja für die Bekämpfung von organisierter Kriminalität in Europa grenzübergreifend tätig ist, dass sich da etwas in Zukunft ändert, und wenn nein, warum nicht, oder ist da irgendwas zu erwarten in der Zukunft?

Meine zweite Frage bezieht sich auf die Strafanzeige des ermordeten Journalisten. Ich würde die Frage gern an Herrn Žilinka stellen. Die Strafanzeige, die dieser gegen Marián Kočner Monate vor seiner Ermordung eingereicht hat, da er sich von diesem bedroht fühlte. Diese Strafanzeige wurde damals eingestellt, ohne Zeugen zu befragen. Im Nachgang zur Ad-hoc-Delegation des Europäischen Parlaments hat der Generalstaatsanwalt angekündigt, diese Strafanzeige des ermordeten Journalisten noch einmal zu prüfen. Was ist das Ergebnis dieser Überprüfung? Können Sie dazu etwas sagen?

Und eine dritte Frage ebenfalls an Herrn Žilinka, in der deutschen Übersetzung ihrer letzten Worte Ihres Beitrages wurde wörtlich gesagt – ich habe es mir aufgeschrieben – es wurde die physische Liquidation meiner Person, also Ihrer Person, vorbereitet. Könnten Sie uns erläutern, was damit gemeint ist?

1-021-0000

Maroš Žilinka, riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. – Pokiaľ ide o zapojenie Europolu do vyšetrovania v prípade vraždy nebohého Jána Kuciaka a jeho snúbenice, ozaj nie je možné poskytovať bližšie informácie. Každopádne Europol poskytoval súčinnosť našim vyšetrovacím orgánom. A dosť významného charakteru. Osobitne znaleckej činnosti z hľadiska technických prostriedkov dešifrácie niektorých telefónov a tak ďalej. Pokiaľ ide o otázku legislatívy, Úrad špeciálnej prokuratúry ani Generálna prokuratúra nie je legislatívny orgán, za to nenesieme zodpovednosť. K tomu sa vám ozaj neviem vyjadriť. Každopádne, tie zákonné možnosti, ktoré nám dával náš právny poriadok, sme využili. A kapacity Europolu, tie, ktoré sme nevyhnutne potrebovali, aj boli využité. Pokiaľ ide o trestné oznámenie pána nebohého novinára, tento prípad, hoci ste adresovali otázku mne, nebol vo vecnej pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry. A preto sa k nej vyjadri pán riaditeľ trestného odboru generálnej prokuratúry, v rámci ktorej sa to riešilo. To potom. A pokiaľ ide o tú poslednú otázku, týkajúcej sa fyzickej likvidácie, neviem, čo by som vám k tomu viac povedal. V prvom rade sa s tým musím vysporiadať ja, moja rodina, s tým, čo hrozilo. Ale žiaľ bohu, aj ja aj pán prvý námestník generálneho prokurátora, sme boli tými, ktorí... Ide o veľmi chýlostivú záležitosť, v ktorej sa koná. A preto je aj v mojom záujme, aby som bližšie informácie neposkytol, z hľadiska vyšetrovania tejto prípravy, tejto fyzickej likvidácie. A prosím za pochopenie. Ale považoval som za potrebné, aby ste to vedeli. Aby ste chápali aj naše odpovede, keď snáď môžete mať pocit, že nehovoríme úplne všetko. Aby ste chápali ako odpovede človeka, ktorému prvému záleží na tom, aby sa všetky tie skutky, ktoré boli páchané, objasnili. Samozrejme, mám záujem aj na tom, aby sa objasnil aj ten, ktorý sa týka aj mojej osoby konkrétne. Ja myslím, že, malo to byť v tom jednom balíku robené, takže, myslím, že to viac než za všetko vypovedá.

1-022-0000

Peter Simon (S&D). – Herr Vorsitzender! Ich glaube, den meisten Menschen hier im Raum ist, anders als Sie es vielleicht erwarten, nicht bewusst, was damals genau vor sich ging. Könnten Sie das bitte kurz skizzieren?

1-023-0000

Maroš Žilinka, riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. – A pokiaľ ide o tú poslednú otázku, týkajúcej sa fyzickej likvidácie, neviem, čo by som vám k tomu viac povedal. V prvom rade sa s tým musím vysporiadať ja, moja rodina, s tým, čo hrozilo. Ale žiaľ bohu, aj ja aj pán prvý námestník generálneho prokurátora, sme boli tými, ktorí... Ide o veľmi chýlostivú záležitosť, v ktorej sa koná. A preto je aj v mojom záujme, aby som bližšie informácie neposkytol, z hľadiska vyšetrovania tejto prípravy, tejto fyzickej likvidácie. A prosím za pochopenie. Ale považoval som za potrebné, aby ste to vedeli. Aby ste chápali aj naše odpovede, keď snáď môžete mať pocit, že nehovoríme úplne všetko. Aby ste chápali ako odpovede človeka, ktorému prvému záleží na tom, aby sa všetky tie skutky, ktoré boli páchané, objasnili. Samozrejme, mám záujem aj na tom, aby sa objasnil aj ten, ktorý sa týka aj mojej osoby konkrétne. Ja myslím, že, malo to byť v tom jednom balíku robené, takže, myslím, že to viac než za všetko vypovedá.

1-024-0000

Peter Bárdy, šéfredaktor, spravodajský portál *aktuality.sk*. – Ak môžem, ja by som len jednou vetou. Nie je to nič, čo by si pán Žilinka teraz vymyslel. Je to naozaj vec, ktorá sa udiala, ktorá bola aj medializovaná na Slovensku. Naozaj bol medzi osobami spoločne s druhým najvyšším mužom Generálnej prokuratúry, ktorí sa mali stať ďalšími terčami vrahov.

1-025-0000

Radovan Kajaba, riaditeľ trestného oboru, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. – K vašej otázke ohľadom trestného oznámenia nebohého novinára môžem uviesť asi toľko, že generálnou prokuratúrou bola vec v prvotnom štádiu preskúmaná po rozhodnutí prvostupňových orgánov. Vec bola vrátená s pokynom s tým, že prvotné rozhodnutie sa javilo predčasné. Preto bolo úkonmi pred začatím trestného stíhania doplnené toto trestné oznámenie a následne bolo opätovne skonštatované prvostupňovým orgánom prokuratúry, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania v tejto veci. Táto vec bola následne opätovne preskúmaná trestným odborom Generálnej prokuratúry, kedy sa prokurátor trestného odboru stotožnil s rozhodnutím toho prvostupňového orgánu. Tým je vec právoplatne skončená.

1-026-0000

Sven Giegold (Verts/ALE). – First I would like to know whether you could tell us also if possible where money laundering cases coming from the Kuciak investigation, which Ján Kuciak worked on, connected to the activities of Belgian and Italian drug trades. Could you tell us where these investigations stand? I understood that you worked on the follow-up and it would be interesting to understand this.

And second, could you tell us more in detail about the structure of the VAT fraud in the Donovaly case, particularly the role of the Maltese shell company. And lastly, could you answer the previous question: whether there was proper cooperation with the Maltese authorities. This is obviously also to those who might have knowledge about this. But the first was of course to Mr Bárdy.

1-027-0000

Peter Bárdy, šéfredaktor, spravodajský portál aktuality.sk. – Čo sa týka prepojenia na organizovaný zločin zo zahraničia a na daňovú alebo ekonomickú trestnú činnosť alebo drogy, v podstate tam sú také dve veľké kauzy, ktoré sa po vražde Jána Kuciaka zdokumentovali.

Tou prvou bola skupina talianskych podnikateľov s menami ako Roda, Vadala, Cinante a podobne, ktorí sa rozhodli podnikáť na východnom Slovensku. Pre tých, ktorí nevedia: východné Slovensko by som prirovnal k Sicílii 70. a 80. rokov, čiže veľmi vysoká nezamestnanosť, bieda, nedôvera v systém, nedôvera v politikov. Malé organizované skupiny lokálnych podnikateľov s prepojením na lokálnych policajtov, lokálnych daňovákov, lokálnych zástupcov samosprávy a štátu, ktorí si v podstate rozparcelovali východné Slovensko a urobili si tam také malé gubernie.

A do tohto prostredia prišli Taliani, ktorí našli biznis model v tom, že európske fondy, ktoré prídu na Slovensko na podporu poľnohospodárstva, jednoducho ukradnú.

Aby sme nehovorili len o nich, sú v tom viacerí drobní či väčší podnikatelia z tohto regiónu. Zhodou okolností dnes je vyšetovaná aj bývalá poslankyňa Smeru – Sociálna demokracia, ktorá si napríklad zdokumentovala alebo brala dotácie na poľnohospodársku pôdu, napríklad na asfaltovú plochu parkoviska alebo na letisko. Čiže máme zdokumentovaných viacero prípadov, keď napríklad na jeden pozemok bralo viacero organizácií dotácie.

V tom systéme je neuveriteľný neporiadok (o tom by sa dalo hovoriť hodiny a hodiny).

Čiže to boli Vadalovci. Druhý dôležitý prípad, ktorý sme ale uzavreli až po vražde, to boli Aquinovci, Taliani, resp. Belgičania talianskeho pôvodu, ktorí boli hlavnými predstaviteľmi dovozu kokaínu cez holandské prístavy a distribúciu kokaínu do celej Európy. A hlavou tohto gangu bol Silvio Aquino. Zhodou okolností mal Aquino slovenskú manželku, čiže zo Slovenska. A peniaze, ktoré získal z nelegálnej trestnej činnosti, konkrétne z distribúcie narkotík, pral aj takým spôsobom, že kupoval nehnuteľnosti vo Vysokých Tatrách, čo je jedna z top dovolenkových a rekreačných destinácií Slovenska. Dnes je už Silvio Aquino po smrti, zavraždili

ho jeho konkurenti v Belgicku, prípad bol uzavretý, viacerí členovia jeho gangu, zhodou okolností sú viacerí jeho príbuzní, bratia, bratranci, skončili vo väzení s vysokými trestmi.

Inak tam je zaujímavý ten prípad, že oni dovážali kokaín do Európy v lodiach, tvárili sa, že to je ovocie alebo tovar, ktorý podlieha rýchlej a krátkej expirácii, čiže tam nedochádzalo k nejakým výrazným kontrolám. Myslím, že to bolo v Rotterdame, a následne kontajnery odchádzali do Európy, často sa prevážal priamo zamaskovaný v ovocí. A je prípad z Českej republiky, keď v banáne našli, myslím, že to bol Lidl, vrečko s kokaínom priamo v obchode.

Čiže to sú také dva úplne najrukolapnejšie dôkazy toho, že organizovaný zločin na Slovensku nie je ničím mimoriadnym. Dokonca tam majú zastúpenie medzinárodné zločinecké skupiny, ale to by už bolo naozaj na veľmi dlhý čas.

A čo sa týka Donoval, ja myslím, že som to veľmi jednoducho zhrnul, ale pokiaľ páni z prokuratúry alebo páni z finančnej správy budú k tomu chcieť povedať viac. Lebo ja nechcem hovoriť viac, aby to nevyzeralo tak, že prezrádzam senzitívne informácie a že tým chcem narušiť alebo poškodiť vyšetrowanie. V mojom záujme aj v záujme mojich kolegov je, aby všetky tieto prípady boli riadne vyšetrené, aby tí, ktorí za tým stoja a ktorí sú za to zodpovední, boli postavení pred súd a riadne odsúdení.

1-028-0000

Radovan Kajaba, riaditeľ trestného oboru, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. – Čo sa týka Vami spomínanej kauzy s prepojením na Belgicko, žiaľ, ako sme už uvádzali v podkladoch, nie je možné vyjadriť sa z našej strany k uvedenému prípadu. Nie je to ešte v štádiu trestného konania, nepodlieha to dozorovým právomociam prokuratúry, avšak môžem povedať len to, že príslušné orgány sa zaoberajú danou vecou.

Čo sa týka kauzy Donovaly, poprosím pána Žilinku.

1-029-0000

Maroš Žilinka, riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. – Opäť platí to, čo som už viackrát povedal, že ide o prípad, ktorý je neskončený, živý, a teda nemôžeme verejne publikovať naozaj podrobné informácie. Každopádne tú úlohu a zapojenie maltskej spoločnosti do toho modusu operandí páchania trestnej činnosti, pre ktorú je vedené trestné stíhanie, je vcelku jasne opísaná v písomnej odpovedi, ktorú sme poskytli a zrejme vám bola daná aj k dispozícii. Môžem povedať, že pokiaľ ide o spoluprácu s maltskými orgánmi, sú tam využívané inštitúty trestnoprávnej pomoci. Zatiaľ aktuálne prebiehajú, takže opäť nebudem, ak dovoľíte, bližšie špecifikovať. Ale áno, prebiehajú a je tam tá spolupráca. A všeobecne hodno povedať, že zapojenie tzv. cudzieho prvku, a tým skôr tzv. schránkových spoločností do reťazcov páchania akejkoľvek trestnej činnosti, ale daňovej a finančnej osobitne, vždy komplikuje tú kontrolnú zisťovaciu činnosť a objasňovanie daného skutku. Preto sú aj takéto spoločnosti do toho reťazca, do niektorej jeho časti, inkorporované a prípadne aj viacero takýchto spoločností, ale napriek tomu, ak je tu chuť do toho, a tá tu je, tak vieme objasniť aj takéto skutky.

1-030-0000

Dariusz Rosati (PPE). – Chair, my first question is to the representatives of the Financial Directorate in Slovakia, and also probably to the Special Prosecutor's Office.

We have been shown very reassuring statistics on important improvement in investigating criminal cases as far as tax fraud is concerned, that the tax gap has diminished over the last year. This is all very good, but my question refers to the fact that some important cases are uncovered by investigative journalists rather than by state authorities that have legal competences and instruments to look after these matters. Would you agree with me that this points to some serious weaknesses in the system of investigating tax fraud in the state system of looking after the tax

system in a way that would diminish the scope for tax abuses? If so, if these weaknesses are there, then what are your suggestions as how to fix them?

My second question is to Mr Bárdy. I would like first of all to express my thanks for his informative intervention earlier. The question refers to the protection of whistle-blowers, and protection of investigative journalists. Are you happy with the legal status of that protection? How would you assess this from the point of view of a journalist who intends to uncover a certain crime and of course wants to be protected by the state? What is the system, what are the legal provisions, that would make his job simply safer in order to avoid these tragic cases like that of the late Ján Kuciak?

1-031-0000

Ladislav Hanniker, *generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky*. – Chcem povedať ešte detail, že zlepšenie tej štatistiky nebol vývoj za posledný rok, ale je to vývoj za posledných 6 rokov na Slovensku. To znamená, že tie opatrenia, ktoré prijímame, nie sú jednorazová vec, ale je to teda dlhodobá vec. Takisto si nemyslím, že investigatívni novinári odhaľujú veci, ktoré štát neodhalí. Na margo toho môžem povedať, že ak som si spätne pozrel články, o ktorých písal nebohý pán Kuciak, tak samozrejme, že daňové kontroly – a nemôžem hovoriť o tom, v ktorých firmách a s akými výsledkami, boli v týchto firmách vykonávané už aj v minulosti, predtým, ako o nich písal, a s rôznymi závermi.

Čo sa týka tej spolupráce alebo tých opatrení do budúcnosti, v tom, čo by štát mal robiť, samozrejme, je vždy čo zlepšovať. A nielen na Slovensku. Pretože pri svojich stretnutiach so všetkými európskymi krajinami a s ich daňovými správami zisťujem, že sa stretávame s úplne rovnakými problémami všetci. To nie je len otázka Slovenska. A samozrejme, že existujú skupiny alebo jednotlivci, ktorí tieto daňové zločiny páchajú, a štát ich nevie odhaliť. Ale ak by existoval nejaký univerzálny systém na ich odhalenie, tak my by sme ho veľmi radi používali. Zatiaľ máme iba tie bežné opatrenia, ktoré sa snažia všetky krajiny implementovať a robiť ich čím lepšie. A my sme otvorení každému zlepšeniu. Zapájame sa do všetkých medzinárodných aktivít, ktoré vedú k odhaľovaniu takýchto ľudí. Ale samozrejme vždy máme pred sebou nejaké ciele a máme pred sebou veci, ktoré chceme zavádzať na to, aby sme boli v tomto efektívnejší.

1-032-0000

Maroš Žilinka, *riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky*. – Ja by som povedal ešte jednu takú, možno všeobecnú poznámku: Porovnávanie práce novinára alebo investigatívneho novinára s prácou orgánov činných v trestnom konaní alebo orgánov, ktoré zodpovedajú za zisťovanie a odhaľovanie trestných činov a ich páchatel'ov, je častokrát laicky skresľované. Vysvetlím to asi na takom prípade, že to, čo novinár napíše v jednej vete, my musíme častokrát siahodlho, možno často aj mesiace preukazovať a podkladať dôkaznými prostriedkami v súlade so zákonom. Preto môže mať verejnosť a možno aj oprávnený subjektívny pocit, že my sme v nejakom sklze, závoze, že novinári to vedia a štátne orgány nevedia. My aj vieme, len o tom nemôžeme hovoriť, kým určité skutočnosti nemáme dostatočne podložené. Ja osobne mám vlastnú skúsenosť v jednej z káuz, o ktorej písal aj nebohý pán Kuciak. Kde som mohol byť tisíckrát o niečom presvedčený, ale rozhodnutie som mohol vydať až vtedy, ak som mal o tom ja vecné dôkazy. Pre mňa nie je dôkazom článok v novinách. Takže treba to aj v tomto kontexte chápať a trošku sa na to objektívne pozeráť.

Pokiaľ ide o tú otázku, ktorú ste položili, o nedostatkoch v činnosti objasňovania trestnej činnosti atď., ja som už povedal, že orgány polície, zvlášť Úrad špeciálnej prokuratúry nie je orgán, ktorý zodpovedá za zisťovanie a objasňovanie trestných činov a ich páchatel'ov. My zodpovedáme za dozor nad zákonnosťou od určitého štádia získania sumy informácií, ktorá nás oprávňuje konštatovať, že je tu dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. A preto, ak dovoľíte,

nebudem sa vyjadrovať, nie som tým kompetentným orgánom, aby sme sa vyjadrovali k iným štátnym orgánom a ich činnosti, a už vôbec nie subjektívnych názorov. Napokon vás asi ani nezaujímá, čo si myslím ja ako osoba, ale fakty.

1-033-0000

Peter Bárdy, šéfredaktor, spravodajský portál *aktuality.sk*. – Ja budem pre krátkosť času naozaj dosť heslovitý, ale dotknem sa troch vecí:

Po prvé, keď ste spomínali Maltu, poviem len pre zaujímavosť, že zať Mariana Kočnera, respektíve jeho bývalý zať, je z Malty. A jeho podnikanie sa zameriava na daňové optimalizácie a zakladanie firiem. To len na doplnenie toho, že s akým portfóliom mohol pracovať Marian Kočner pri svojich biznisoch.

Druhá vec: chcem len veľmi krátko zaregovať na finančnú správu. Áno, v minulosti bolo niekoľko prípadov, keď finančná správa naozaj konala a podala trestné oznámenia na NAKU alebo na políciu. Odtiaľ prišla odpoveď, že vo veci sa nezačne konať. A tým bol prípad často odložený. Vo viacerých, alebo v niektorých prípadoch, konkrétne v prípade Bašternáka, bola finančná správa kritizovaná za to, že ďalej nenaliehala na vyšetrovateľov, aby vo veci začali konať. Myslím, že to bolo v roku 2017, keď dnes už bývalý minister financií Kažimír povedal, že keď sa na toto pýtal na finančnej správe, tak potom, ako ho atakovali, či toto skúmal, tak povedal, že áno, že toto bola bežná prax v prípade finančnej správy, že už ďalej nenamietala. Povedal to v rozhovore pre denník SME. Čiže povedal, že bude dbať na to, aby bola práca v tomto smere odvedená buď lepšie, alebo zodpovednejšie.

Čo sa týka ochrany novinárov na Slovensku, tam sú dve veci: prvá je legislatívna, k tej nie sú námietky. Myslím si, že po legislatívnej stránke sú novinári na Slovensku chránení.

Druhá vec je tá, že do 27. februára 2018 nikto nepredpokladal, že na Slovensku budú chcieť vraziť novinárov. Čiže myslím si, že aj z tohto dôvodu ten priamy výklad zákona, respektíve jeho realizácia nebola dovtedy riešená. Ja verím, že inštitúcie, ktoré sú za toto zodpovedné, už nedopustia, aby sa niečo podobné stalo. A v prípade, keď novinári budú potrebovať ochranu, tak ich chrániť budú.

1-034-0000

Monika Smolková (S&D). – Ďakujem pekne za slovo. Keďže som zo Slovenska, tak si dovoľm prihovoriť aj svojim ostatným kolegom a všetkým, ktorí tu ste, a využívam túto chvíľu, aby som sa poďakovala tu prítomným, ktorí nám tu hovoria o tom, ako pokročili ďalej vyšetrovania, a čo všetko konajú. A z môjho osobitného pocitu musím povedať, že keď niekedy orgány činné v trestnom konaní išli takou dobrou rýchlosťou cez dedinu, 60 alebo 50 km za hodinu, tak dnes je to diaľničná rýchlosť. Oceňujem vašu prácu. Možno mám aj viac informácií, pretože som bola v decembri na misii, kde sme sa stretli so štyrmi špeciálnymi generálnymi prokurátormi, kde nám poskytli viac informácií, pretože tam boli len poslanci Európskeho parlamentu, nebol tam prítomný nikto iný a mohli toho viac povedať. Čiže mám taký dobrý pocit z vašej vykonanej práce a chcem sa vám v mene všetkých nás poďakovať, robíte veľmi dobrú vec.

Daňové úniky, to nie je len problém Slovenska. Daňové úniky sú celosvetový, celoeurópsky problém. Štatistiky hovoria o tom, že na každého obyvateľa Európskej únie, aj na batola, ročný daňový únik je viac ako 2 000 eur. Preto sa v tejto súvislosti chcem spýtať, či vám pomáhajú tie opatrenia, ktoré my v Európskej únii prijímame, na cezhraničnú výmenu informácie, prípadne na výmenu informácií medzi jednotlivými členskými štátmi, aby sme to riziko daňových únikov znižovali. To je jedna vec.

Druhá otázka, ktorú mám, je otázka v súvislosti s pánom Kočnerom, pretože tak, ako nám pán Bárdy prezentoval taký rozkvitnutý kvet, na koho všetko mal pán Kočner kontakty, opozičných a koalíčných politikov. A tak úplne vľavo bol pán Sulík, náš súčasný kolega. A predtým, keď sa s ním stretával, bol predseda Národnej rady. Tým nechcem odsudzovať

pána Sulíka – on sa už za to ospravedlnil, chcem dokumentovať, aký bol pán Kočner nebezpečný človek a aké kontakty využíval a zneužíval. Dnes je vo väzbe, je väzobne stíhaný za inú trestnú činnosť. V súvislosti s vraždou pána novinára – pokiaľ mám dobré informácie, je v pozícii svedka. Ale znepokojuje ma, že skoro dennodenne čítame v jednom denníku informácie, ktoré unikajú zo spisu z vyšetrovania vraždy pána Kuciaka a jeho priateľky. Sú tam doslova citácie utajeného svedka. Ako je toto možné, že sa objavujú na svetlo sveta informácie, ktoré by nemali byť. A chcem sa spýtať, či sa tým nemarí vyšetrovanie, pretože každý na Slovensku očakáva veľmi túžobne, aby bol prípad vraždy pána Kuciaka a jeho priateľky čo najskôr uzatvorený. Pretože si myslím, že to prinesie aj uspokojenie, nielen na Slovensku, ale aj v celej Európe. Ďakujem pekne.

1-035-0000

Ladislav Hanniker, *generálny riaditeľ, sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík, Finančná správa Slovenskej republiky.* – Čo sa teda týka tej cezhraničnej spolupráce v boji proti daňovým podvodom, samozrejme, Európska únia nám dáva do ruky niektoré nástroje a potom je to odhaľovanie o niečo jednoduchšie. Je to ale tak ako vždy v živote: máme tú skúsenosť, že niektoré nástroje sa zavádzajú ťažšie, pretože na tom treba zhodu všetkých krajín. A z nášho pohľadu a teda z toho, že my potrebujeme byť omnoho operatívnejší a rýchlejší v tomto, tak sa nám javí, že niekedy také bilaterálne dohody medzi dvomi krajinami o výmene informácií sú pre nás výhodnejšie a rýchlejšie, pretože sa dokážeme ako keby rýchlejšie dohodnúť, nájsť tie cesty, ktorými si tie informácie posielame. Lebo tiež to má nejaké legislatívne obmedzenia. Takže my, samozrejme, kvitujeme každú možnosť, ktorú dostaneme, aby sme to mohli robiť. A takisto vyvíjame vlastnú iniciatívu na tej bilaterálnej úrovni, aby sme tie vzťahy a tie informácie vedeli vymieňať rýchlejšie.

1-036-0000

Maroš Žilinka, *riaditeľ odboru ekonomickej kriminality, Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.* – V prvom rade sa chcem poďakovať za slová pani europoslankyne, lebo dobre nám, ktorí robíme ozaj prácu, pri ktorej dennodenne ohrozujeme aj vlastné rodiny. Naozaj veľmi dobre padne aj ľudsky to slovíčko „ďakujem“. Lebo ozaj v poslednej dobe to ani tak veľmi často nepočujeme, možno len doma od manželky, ale inak nie. Takže ďakujem.

Pokiaľ ide o úniky informácií, samozrejme aj nás ako orgány činné v trestnom konaní, teda zástupcov prokuratúry, to znepokojuje, trápi nás to. Ja absolútne garantujem za Úrad špeciálnej prokuratúry diskretnosť a to, že z Úradu špeciálnej prokuratúry tie informácie neunikajú. Kolegovia, ktorí prípad dozorujú, dokonca o zisteniach neinformujú ani iných kolegov na Úrade špeciálnej prokuratúry. Dovolím si povedať, že ani pán špeciálny prokurátor a jeho zástupca nemajú také informácie, aké majú priamo dozorujúci prokuratúry. To absolútne garantujem.

Pokiaľ ide o iné orgány alebo iné osoby, ktoré sú zúčastnené na trestnom konaní, samozrejme, ich je mnoho. Prezident policajného zboru prijal opatrenia s cieľom, aby sa ten únik zamedzil alebo čo najviac minimalizoval. A jedným z konkrétnych výsledkov toho, že naozaj chceme objasňovať všetku trestnú činnosť, pretože aj únik informácií, častokrát aj utajovaného charakteru, je trestnou činnosťou. Aj vo vzťahu úniku týchto informácií sa vedie samostatné trestné konanie a vzhľadom na charakter a povahu toho konania prosím o pochopenie, že bližšie informácie vám nepodám. Ale vedie sa a konáme v tej veci.

1-037-0000

Předseda. – Děkuji, pánové. To přináší naše slyšení ke konci. Já bych chtěl velmi poděkovat všem účastníkům, panu Bárdu, panu Kajabovi, panu Žilinkovi, panu Provazníkovi a panu Hannikerovi, za to, že přišli, vyměnili si s námi názory. My samozřejmě provedeme ve výboru

reflexi toho, co jsme slyšeli. Slyšení není jediným zdrojem informací, máme i informace písemné a další. Ale myslím si, že co mohu dnes udělat i na základě toho slyšení, je vysoce ocenit práci těch, kteří na Slovensku bojují proti organizovanému zločinu nebo zločinu obecně, ať to jsou představitelé justice i jiných úřadů, ať to jsou novináři. Jak jsme i slyšeli dnes, je to i za cenu toho, že někdy dokonce mohou být v ohrožení i jejich životy. Víme, že svůj život ve snaze odhalovat pravdu položil Ján Kuciak spolu s Martinou Kušnírovou. A stále platí všude, že první linií obrany demokracie jsou nezávislí novináři a nezávislá justice. Myslím si, že všichni, kdo bojují proti zločinu na Slovensku, mají – jak mohu sledovat situaci na Slovensku – podporu občanů a společnosti a rozhodně mají podporu naši.

(První slyšení skončilo v 10:33.)

“EVALUATION OF THE TAX GAP”

1-038-0000

Chair. – Colleagues, we will now start today’s second session of the TAX3 Committee. I’d like to welcome everyone to this meeting. We’ll be discussing the topic ‘Evaluation of the Tax Gap’. The hearing will consist of one single panel with a series of presentations by our guest speakers.

Our first speaker is Mr Gaëtan Nicodème, Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support in DG TAXUD, European Commission. He is also a member of the Fiscalis tax gap project group. Afterwards we will hear from Ms Annette Alstadsæter, Professor and Head of the Centre for Tax and Behavioural Research at the School of Economics and Business in the Norwegian University of Life Sciences. She is also an expert in tax evasion and tax avoidance and collaborates with different international media. Finally, we will hear from Mr Petr Janský, who is Assistant Professor at the Institute of Economic Studies at the Charles University in Prague and co-author of the study ‘Global distribution of revenue loss from tax avoidance’. Thank you very much for being with us today.

We will start with your introductory speeches. Please do not exceed seven minutes each. I will ask Mr Gaëtan Nicodème to take the floor first.

1-039-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – Chair, thank you to the Committee for the invitation to say some words about the Tax Gap Project Group.

As you know the fight against tax fraud, avoidance and evasion is a priority of the European Commission and the Commission has launched over the last years a number of initiatives to improve compliance and fight against avoidance.

I’m sorry also if my voice is slightly fading; I’ve been one of the first casualties of the seasonal flu, so I apologise in advance if this is problematic.

To support the agenda it is important indeed to have an understanding of the extent of the issue and also its evolution over time. The concept of ‘tax gap’ is very useful in that context. It is a difficult issue, notably because by definition we are trying to quantify an activity that is either hidden or is not directly measurable. That is one obvious difficulty.

What the Commission has done over the years is to create the Fiscalis group to look at the concept of tax gap and three reports have been published so the Fiscalis reports on the VAT gap in 2016 and last year two specific reports, one on the corporate income tax (CIT) gap and the other one on the Intra-Community Missing Trader fraud. I have been asked today to concentrate on the issue of the corporate income tax gap.

The objective of the project group is to gather Member States to discuss the different methodologies that are used by tax administrations, by researchers in different organisations around the world, to assess the tax gap, to map those methodologies and also to discuss the advantages and disadvantages.

The various reports have been made public, notably the corporate income tax gap estimation methodology has been published both in electronic form on our website and in paper in the taxation paper series.

A few additional words as an introduction. What do we mean by 'tax gap'?

The tax gap is the difference between the tax that should be collected, based on the existing tax rules, and what is effectively collected. This gap, this difference between what should have been collected and what has been collected, stems from different causes. It can be evasion, fraud or avoidance, but it can also be bankruptcies, for example companies may go bankrupt and hence have not had the possibility or the time to pay their taxes. It can also come from errors and omissions, notably from the side of the taxpayer.

There are two main averages that have been singled out by the document. The first one is what is called the top-down approach and the second one is the bottom-up approach. The idea of the top-down approach is to start from macro-economic indicators, for example national accounts statistics, and to use these macro-economic data to try to estimate the economic activity and based on this economic activity, what is the tax that should have been paid.

The bottom-up approach is different, it comes from audits, be they random audits or selected audits on specific taxpayers and the tax administration will then try to extrapolate the results of these audits to the entire population, taking into account the possible sample by us and then using techniques to try to avoid this.

Needless to say and we can come back to this during the discussion, both methods have advantages and disadvantages. Another point that I would also like to stress is that the choice of the estimation techniques by the tax administration depends heavily on data availability and the resources that are needed to do these projects; for example the report mentions that the tax audits are very costly in terms of human resources and the top-down approach is very costly in terms of data management.

Given this methodological complexity, and also the limitation of the data, one of the focuses should be also to look at the evolution of the results rather than really necessarily the exact levels, even though it gives a good approximate of the extent of the problem.

Last but not least, the CIT gap report concludes that there is indeed for the moment no consensus between the tax administrations on the methodology to be used. What we hope is that this project group will encourage the Member States to estimate gaps and you can read in the report that there are already some initiatives at the level of some Member States and this is something that indeed we want to encourage.

1-040-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences*. – Thank you very much for this invitation. I will base my presentation on results from an ongoing research project with Professors Gabriel Zucman and Niels Johannesen. All the results are available online for those who want to look into them more.

As Mr Nicodème said, we have two types. We have legal avoidance and illegal evasion, as two ways to reduce tax payments for the taxpayer. In order to estimate the tax gap we want to have an impression of both. I will concentrate on illegal evasion and what's done by individuals, and in particular by offshore evasion. Because the main challenge when you want to estimate the tax gap

is data; how can we observe what's basically unobservable, what's trying to be hidden? There we have to be very creative.

But also one of the main issues is that the method used to estimate the tax gap from evasion, as Mr Nicodème told us, is usually very costly – randomised audits by the tax administrations. But they can only observe that much, they cannot observe usually what's going on abroad, and that has led us believe the evasion is actually smaller than it is and it also affected our impression of the distribution of evasion. That gives us the impression that it is usually the self-employed, who can self-report. If you have third-party reporting of your income and your assets by banks and employers, normal employees cannot hide their income, but the self-employed can.

That had given us the impression from those sources that it's the poor that evade but the rich that use legal measures, they avoid. What we find in our research is that the ways that the wealthy evade their taxes is by using offshore methods like offshore assets, offshore agents and hide their actions and that, when we can look through the veil of secrecy, we can see that the rich evade a lot. The saying should be that 'the poor evade but the rich evade even more'. By using new methods, new data sources and extensive cooperation between researchers, tax agencies and journalists, we can make new estimation methods that can be implemented in many countries and give new insights.

So what do we know about offshore assets, offshore hidden wealth? We know already from Professor Zucman's work earlier – and we have extended these theories up to 2015 – that assets corresponding to approximately 10% of global GDP are held offshore by households, by individuals. These are financial assets, so it's an underestimate because we do not look at real assets like properties and cars, etc. If you look at comparable estimates by the Boston Consulting Group who asked asset managers how much they managed for their clients, their estimate is even higher. So we use this 10% estimate as an estimate of global hidden wealth. We know that about 90% of these offshore assets are actually not reported to the tax administrations.

But if we want to use this for tax gap analysis we are more interested in who hides the money. It doesn't help us that much to have a global estimate. So the next line is we use new available data to see which individuals in which countries hide assets abroad. We see that there's a huge heterogeneity across countries. The average is 10% in offshore tax havens by households but we look, for example, at Scandinavian countries, which have around 4% in offshore wealth, mainland continental Europe 15%, to 60% in Russia and the Gulf States.

This heterogeneity cannot easily be explained, for instance, by the tax level. We see that low tax countries like Korea and Japan have low offshore wealth along with high tax countries like the Scandinavian countries. But still in order to do tax gap analysis, we have to know which individuals in these countries hide money abroad. We use new data sources from three different data sources. We know it's highly concentrated at the top. We know that 1% of the wealthiest Scandinavian households had an unreported bank account in HSBC in Switzerland, through SwissLeaks. That is one bank in one tax haven at one point in time, and still so many are represented. The amounts are huge. They hide 40% of their assets and we also see that the concentration at the top is really huge. 80% of these hidden assets – because we know that these are not reported to the tax agencies, and we have excluded those who have been reported – are among the top 0.1% of households and half of that hidden wealth is even among the top 0.01% richest households. So there's a huge concentration of hidden assets abroad among the top.

That actually affects our estimates about inequality as well because we base our inequality measures, which are observed from tax data and reported, and if much of the wealth at the top is

not reported and not observable that means also that our measures of inequality are underestimated.

From the Panama papers we also know that 1% of the wealthiest Scandinavian households were represented there. It's not illegal to have used Mossack Fonseca, but it's an indication of secrecy. This is also one provider and one tax haven. Also we know from tax amnesties that 14% of the wealthiest Scandinavian households came clear and said they had diverted money abroad. This is also – we can come back to that later – a good way to bring money back, because we see that they start paying taxes when they bring the money back and they continue paying taxes.

So, tax gap – we can come back to that shortly if somebody wants to know – we have estimated the distributional tax gap. By including what we know from randomised audits by tax administrations and what we also know about the distribution of hidden wealth abroad, we can rank all households by their wealth, for example the poorest households at the left and the richest households at the right. We can estimate how much taxes should they have paid and we can see how much taxes they do pay. We use a tax simulator and microdata, as we have good cooperation with the tax administrations. Using all this we see that on average – I'm told that I speak too fast but usually it's not that I speak fast, it's that everybody else thinks very slowly, but I apologise to the interpreters! – the tax gap is 3% in Scandinavia. It is very low because there's a very low self-employment rate, and low opportunity to evade, but we see that this increases to about 25% at the top. So we see a huge tax gap at the top. That's where the money is.

1-041-0000

Petr Janský, Co-author of study '*Global distribution of revenue loss from tax avoidance*'. – Chair, it is an honour to join you for this hearing on tax gap. Annette talked about individual tax evasion, my focus will be corporate tax avoidance.

I recognise that, as Gaëtan Nicodème mentioned, there are various tax gaps – tax avoidance, tax evasion, tax fraud – and it is not just multinational enterprises that avoid taxes, other firms and individuals do so too, but my focus is going to be solely on so-called international corporate tax avoidance: what profits multinational enterprises are shifting, mostly to tax havens or to other low tax countries.

Rather than focusing on one or two studies in depth, I'd like to share with you the results of a number of studies. All nine studies that are in this table answer in one way or another what the revenue losses are due to this corporate tax avoidance, due to tax havens.

Recently, not only the European Parliament and journalists, but also researchers at economic institutions and international organisations have taken up this topic and provided a number of answers. Researchers have used various data. Data availability and quality, as mentioned already by the two previous speakers, is the challenging issue and no good data exist for corporate tax avoidance but researchers have tried to exploit a number of various data sources. Most of these nine studies are the so-called top-down approach, so using more aggregate data than micro-economic data; only the first study using Orbis data is what might be labelled a bottom-up study.

Only some of these studies provide results at the country level. I read in the questions addressed to us that we should look at the distributional concerns, how various countries are losing from tax avoidance, and it is only possible to answer this with some of the studies that provide the results for individual countries.

Let's now look at the estimated scale. For each of the studies I will list the main result. This is for the countries considered, which most of the time is 30 to 100 countries, so there are many

countries but most of them are usually developed countries and only two studies have a good coverage of developing countries. These are worldwide totals but not necessarily worldwide because there are more than 30 or 100 countries, and then these are the estimated tax revenue losses to these governments annually. For example, the first study, by the OECD, estimates that the government tax revenue losses annually are between USD 100 and 240 billion.

Let me start with one estimate that has been cited in the draft report that I read by this Committee and it cites the most extreme estimates – that is on the bottom, I have sorted them by scale. So I think that this one is fully extreme and can be considered upper scale together with the other estimates. It is the methodology by IMF's Civelli et al. and myself and my colleague Alex Cobham, so this very likely overestimates the profit shifting by multinationals.

Some of the other methodologies are, as they say in their methodologies, underestimating the scale of profit shifting, so it's quite possible that the real scale of the corporate tax avoidance will be somewhere in-between. But if you look at the numbers, most of them are around USD 200 billion annually so that seems likely to be the approximate scale of the phenomenon we are studying – the corporate tax gap due to tax havens.

Going back to the draft report, I think the draft report now includes two of the studies that are listed here but for breadth of the evidence and given the difficulties with the estimation, I think what I'd like to see is a wider range of studies being included. Of course, as you know, the studies differ a lot in terms of results, but also methodology; there is no time at the moment to discuss the methodological details but I will be happy to provide them if you ask about them in the discussion.

Let me now use one graph from one of the papers, one which is a joint work with Miroslav Palanský from Charles University, in which we asked the question I saw in the questions posed by the European Parliament and that is: which countries are losing most from this corporate tax avoidance?

We took five studies that have the country-level result and looked at which countries are losing most. This graph is a simplified answer. It considers income groups as defined by the World Bank and it shows the five estimates and what share each of the groups takes from the worldwide total.

For most of the studies you see that the black colour takes most – that's OECD high income countries; the developing countries in many of these studies do not take up much of the corporate revenue losses. But this is affected by the country coverage; because we don't have data for developing countries, we don't estimate that they are losing due to corporate tax avoidance. So in one of the recent studies by myself and Miroslav Palanský we actually estimated that most of the estimates do not occur in OECD countries but in the other countries. So we should be cautious in interpreting these distributional results.

Let me conclude by calling for better data. I understand that country-by-country reporting is potentially the data source that would enable us to estimate a tax gap more reliably, although from having studied the publicly available data for banks and for extractive industries, I'm also cautious that the publication of the data and the quality of the data needs to be correct for this and other purposes. I am looking forward to the discussion.

1-042-0000

Dariusz Rosati (PPE). – Chair, let me thank our three speakers for their very interesting presentations. We don't know the exact figures but we have an idea of the range of the problem. I think all three speakers have more or less similar estimates of how much we are losing due to tax evasion and profit shifting to third countries or offshore.

My question is about what we can do about that, both at EU level and globally. Within the EU, we've done quite a lot of work on this and we have a number of new pieces of legislation that aim to make tax systems more resilient, stressing the need for cooperation between the Member States, but of course this is still not perfect. What more could we do? Should we focus on sanctions vis-à-vis non-cooperative jurisdictions? Should we aim to have a more unified or harmonised tax system in Member States, which is politically difficult because – I would say – that there is no solid legal ground for it in the Treaty? Should we encourage Member States to use clauses in their tax codes that would invalidate decisions by corporations to establish shell companies only for tax purposes and insist that taxes have to be paid where the value is created? What are your suggestions as to which direction we should move in terms of legislation at EU level and in the Member States? This is probably a question for all three speakers.

1-043-0000

Petr Janský, *Co-author of study 'Global distribution of revenue loss from tax avoidance'.* – I am happy to start. Thank you for this question. I think what the EU has been doing in cooperation with other countries in the OECD, the G20 and other groupings, are mostly steps in the right direction. I would also label them partial changes. You have the system and you are trying to improve its functioning.

For example, you keep the transfer pricing rules, but you are trying to make them better. So that's good. That would include the sanctions that you mention, which might be difficult if some of the countries that you would like to use the sanctions against are within the European Union. Again that is not politically feasible and it also makes it less attractive to use the sanctions against other countries if you can't use them for countries within your bloc.

I think what it boils down to is whether it's worth going for a proper reform and changing the system, so not only partial changes, but changing the system. One obvious option – and you mentioned a harmonised system – was proposed in corporate taxation by the Commission into 2016, the Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB). Actually there are two proposals and I think the first proposal on only harmonising the corporate tax bases is possibly more a no-brainer than the latter one. The first one is about harmonising the system so that we don't have 27 or 28 tax laws establishing the corporate tax bases. That makes for lots of mismatches and other problems.

I think that the consolidation is more of a difficult matter and especially the formal apportionment – how you are going to apportion the profits once you consolidate them at the group level to the Member States. For that, again we would need better data to actually see what the impacts are really going to be, because for most of the impact assessments so-called Orbis data are being used but they are imperfect. With such an important step to make, having to base that on such imperfect data would not be cautious enough and so we should wait until better impact assessments are available. Let me stop there.

1-044-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences.* – Chair, two comments.

First on the tax avoidance side, on legal profit shifting. It seems like everyone is going to keep the remaining system and then we have two big challenges, because it is based on, like we have a personal hate relationship with the arm's length principle because it's not working in practice. It is impossible for tax administrations to check. It is within an interval and what's the market price when there's no market? What's the true price? Like, if you go and drink a Starbucks' coffee, what is the value on the Starbucks' logo? So it's impossible to find the correct interval but it's a lot of money spent on advisers, to give the tax administration some interval and make up the market price, and that's because they don't have information.

So one of the main challenges there is also the legal way to look at each company or corporation as one legal person. One way just to hide all information from the tax administration is just to put the shell company or a holding company or a daughter company in between and even within a country you can't see the correct prices because you don't have the information.

We see that the size of the group has exploded in order to hinder the tax administrations from getting information.

So information is key here if we want to implement the rules and say you cannot hide, you cannot just put a company between the real activity and the sale and then just have transfer pricing within and then when you sell to yourself, you have to find a very strange way to define market price when there is no market, when you could just have had the price to the market from the next entity.

So I think that's a key issue – information – and then just look through the veil of secrecy to the firms. Then the next thing, on the individual side, like offshore tax havens, offshore evasion, also information. But also go after the agents, go after the helpers. We see that there's so much money made in this industry and somebody makes money, even in the current situation. OK, you get fined but it's just the cost of doing business.

We see an example with footballers like Ronaldo, who channel their royalties to offshore tax havens to evade taxes on their income, but they don't figure that out themselves, they get help from advisers.

So until it's risky to provide these services and break the law and hide actions from tax administrations, this will not stop.

1-045-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – I just wish to recall indeed that transparency is key, and that has been the Commission's agenda in recent years. We've been successfully proposing changes – for example the automatic exchange of information on tax rulings. I can recall also the country-by-country reporting, the monetary disclosure of aggressive tax planning schemes by intermediaries, and the Anti-Tax Avoidance Directive (ATAD), which is also an important step in the right direction.

Then there have been a number of Commission proposals that are still on the table at the Council; I will just name one, which is the Common Consolidated Corporate Tax Base, which indeed offers a solution to try to counteract profit shifting within the EU, also providing a modern corporate tax framework for the Member States.

1-046-0000

Jeppe Kofod (S&D). – Thank you to all three panellists. I think we could spend a lot of time discussing how to close the gap with different policies, I don't want to do that now – I think we have many ideas – but I want to focus on the statistics, the data and the collection of data.

So first, to the Commission: you mentioned that data availability is of course one of the issues. Can you elaborate how good the cooperation is with Member States. Isn't there room for systematic cooperation with Member States to provide the right data in the right form and also to publish it for the public to ensure transparency around data and ensure that Member States' data is there?

For Annette Alstadsæter, I want to ask you – of course you looked at individual wealth, but do you have estimates of the revenue loss of all of this hidden wealth that is there? Are there any reliable estimates on that? That's the first question. Secondly, if you include all corporate tax evasion and avoidance – wealth tax evasion and avoidance and so on – what are the total estimates you could come up with if you look at all types of avoidance innovation? Is it something you have looked at? It would be interesting.

Finally, for Petr Janský, you also mentioned transparency. You said, for example, that you have country-by-country reporting for the financial sector and for the banks but, if you look at the figures, it seems they are paying a lot in tax and, if you look at the reality, it's not always the case. So do you see a challenge when you have this public country-by-country reporting that there is something in the data that is not correct? What is the issue here? If you look at the overall figures the banks are paying almost 40% in tax, but it's not really true if you look at how it's constructed. So how do you see this problem, and how will we solve it?

1-047-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – Maybe I can start. It also gives me the opportunity to explain a bit about, for example, the top-down approach and how this would work. The idea there is to try to find some macroeconomic data, for example from national accounts, that is independent from what is collected by the tax authorities so that you don't work on the same types of sources. Otherwise the gap may be narrow.

So you try to relate what you have at the level of companies, for example concepts like EBITDA or EBIT, with the corresponding elements in the national account statistics, the gross operating surplus of companies or the net operating surplus and the like. Then what you have to do is to try to work out from this microeconomic data all the specific rules of the tax system of a country, which is something that is quite complex. An additional complexity is, of course, to integrate elements that may be firm specific. For example, what do you do with the carry forward of losses? That depends very specifically on the situation of individual companies or tax credits or specific expenses – R&D for example.

So this is an additional difficulty, and for that quite often you need to resort to data that is only available within the Member States and that some Member States may consider as being confidential, notably for the reason that they themselves cannot disclose this information, maybe due to national laws.

Two additional difficulties with the methodology that I would like to flag – and these are things that are stated in the report – are that sometimes it's difficult when you look at the macroeconomic statistics to distinguish those companies that are liable to corporate income tax from those that are liable to personal income tax – so the incorporated versus unincorporated

status – and also the fact that a company may actually be liable to taxation in different Member States – notably, for example, the presence of permanent establishment. So these are additional difficulties where there is quite an extensive need for data, and again some of this data may be confidential and only available actually from the tax administrations.

1-048-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences*. – Thank you for the question. Regarding the estimate of the tax gap from the offshore wealth. For Scandinavia we have an estimate of a 1% tax gap from that. That's a very low estimate. It is an underestimate because we only look at the taxes evaded on wealth offshore, not on how that wealth was generated, and also on the income from that wealth, which we estimate at 4.5% each year. So it's a very low estimate. We also see that a lot of income is shifted to tax havens, but that we don't take into account. Also, Scandinavia has a very low level of offshore wealth, as you saw, at 4% of GDP compared to 15% in continental Europe, and higher elsewhere.

So that's a very low estimate on offshore wealth. I know that the Canadian tax administration has used this methodology and has, I can't remember exactly, but an around 8% tax gap from offshore wealth. So it differs. It's a low estimate.

The total tax gap – I don't have an estimate on that. We would like to, but it's very complex to get that from all sources. Of course we would love to cooperate with you and with the tax administrations to get more data. Then we'll do the work for free, just give us the data!

1-049-0000

Petr Janský, *Co-author of study 'Global distribution of revenue loss from tax avoidance'*. – Thank you for this question. I think it is a problem, that it's not clear what lessons we should take from the public country-by-country reporting for banks. With the help of colleagues I have collected the data from banks since 2016, and just in December 2018 I published a working paper with 4 years, or up to 5 years of data, because some banks have published voluntarily in 2013 for almost 50 banks, and so I've been looking in detail at the data and with colleagues we've collected from the reports.

I think there's lots of problems with that, and hopefully if there is a new public country-by-country reporting process it will improve on this substantially. There are a number of problems, including the fact that there are only basically four basic variables collected. But it's also that nobody is enforcing the submission of the data, the publication of data. So there doesn't seem to be anybody or any institution in charge of that, and the banks lack guidance on where to publish. Some of them put it into their annual report, some of them put it on their website. If you're looking for their reports for 2015, you might have difficulties finding it because maybe the bank no longer exists or it's just, you know, written on its website and you can't find it if you're not lucky to have been collecting it for a long time and so then you have it.

Nobody is collecting the data except for researchers. So, I think we've collected the largest data set of its kind, and there are other researchers including those at Mannheim and Oxfam that are collecting them, but there's a lack of coordination between the researchers and it's not that a public institution would be putting them together or that there will be some resources available for that. There's also a lack of guidance on reporting. So even if the banks do – and you know the banks mostly do report – country-by-country reporting, it's not clear what kind of taxes they should include there. So then you have the problem – and I'm not a lawyer but I understand that there's a difference between taxes according to commercial law and taxes according to tax law – of what kind of taxes they include in the report not being clear.

Sometimes in a minority of cases they will tell us in the report itself. They will say its a pay tax, or its a current tax or they might include other tax categories, including the different taxes, but in most cases we are left in the dark and it's not clear then what you should consider the taxes and whether these are actually the taxes paid and that's going back to your concern, which I share.

1-050-0000

Pervenche Berès (S&D). – Merci à nos invités.

Il n'est pas nécessaire de souligner l'importance de ce débat ni de démontrer que, dans le contexte actuel, ce n'est pas tellement l'État qui est coupable de ne pas fournir suffisamment de services publics, de soutien à la santé ou à l'éducation. Ce qui est en cause, c'est aussi la grande absence de ressources liées à ce manque à gagner fiscal (*tax gap*).

Comme vous le savez, le groupe socialiste et démocrate a publié, hier, une étude très fournie qui évalue à 825 milliards d'euros le manque à gagner en matière fiscale à l'échelle européenne. C'est pourquoi je voudrais revenir sur deux ou trois questions.

Premièrement, vous l'avez dit tous les trois, cette étude nous démontre que peu de pays sont sérieux dans la façon de calculer et d'identifier ce manque à gagner, à quelques exceptions près. Il s'agit peut-être d'une question pour la Commission européenne: ne devrions-nous pas renforcer les exigences de transparence de la part des États membres dans l'identification de ce manque à gagner fiscal au sens large, c'est-à-dire en tenant compte à la fois de l'évasion fiscale réelle mais aussi des mécanismes d'optimisation? Nous sommes toujours adeptes du concept de «coût de la non-Europe». Nous pourrions très bien développer l'idée d'une analyse d'impact sur le coût de la non-fiscalisation à travers des mécanismes d'optimisation.

Dans le même esprit, toujours pour la Commission: comment jugez-vous la non-évaluation des *tax gaps* à cause d'un manque de capacités administratives?

Et donc, en fonction de ces deux questions, ne pensez-vous pas que, dans la gouvernance économique, et notamment dans le cadre des fameuses recommandations spécifiques par pays, il faudrait avoir un chapitre plus précis? Nous avons commencé à aborder les questions fiscales dans ce cadre-là, mais il faudrait être plus précis sur les exigences en matière de remontée des données, s'agissant du manque à gagner fiscal et de soutien aux administrations nationales chargées de collecter l'impôt.

Pour M. Petr Janský, je voudrais revenir sur un point déjà évoqué par les deux précédents intervenants, à savoir sur cette critique que vous formulez à l'égard de la publication d'informations pays par pays (*country-by-country reporting CbCR*) des banques, dont nous sommes très fiers et que nous cherchons à étendre. Avez-vous des recommandations spécifiques en matière de législation? Nous avons proposé un texte qui est actuellement bloqué au Conseil. Est-ce que celui-ci devrait être modifié et amélioré en fonction des observations que vous avez faites? Et devrions-nous revenir sur la définition du CbCR pour les banques? Malheureusement, nous arrivons un peu tard puisque la législation bancaire vient d'être modifiée à nouveau. Mais pour nos successeurs, ce serait une piste intéressante, y compris pour les conclusions de notre rapport.

1-051-0000

Gaëtan Nicodème, *Chef d'unité, DG TAXUD et groupe de projet du programme Fiscalis tax gap.* – Merci beaucoup pour cette question.

Vous comprendrez que je ne suis pas à même d'engager la Commission sur les différentes propositions que vous avez émises.

Ce que je souhaiterais souligner, c'est que, au cours des dernières années, nous avons publié une série d'études qui examinent ces phénomènes.

Nous avons publié une étude sur les principaux canaux d'évasion fiscale. Si ma mémoire est bonne, sept canaux avaient été identifiés dans cette étude, réalisée à l'époque par un consortium mené par la société Ramboll.

Nous avons ensuite tenté d'estimer le gain qu'il y avait à passer par ces canaux, notamment en utilisant la méthode Devereux et Griffith sur les taux effectifs de taxation, qui comparait, d'une part, le taux effectif lorsque l'on avait un lien direct entre deux pays, et, d'autre part, le taux effectif lorsque l'on prenait un chemin dérivé qui utilisait la planification fiscale agressive. Nous obtenions ainsi une évaluation des différences.

La troisième étude, plus récente, était également importante. Elle visait à identifier un certain nombre d'indicateurs qui permettaient, non pas d'avoir des preuves irréfutables, mais plutôt d'avoir un faisceau d'éléments indiquant la présence éventuelle de planification fiscale agressive. Il s'agit d'une étude qui a été publiée très récemment, l'année dernière, il me semble.

Je pense qu'il s'agit d'une obligation, mais je voudrais aussi souligner que la plupart des États membres du cas étudié publient également des estimations de ce que l'on appelle leurs dépenses fiscales (*tax expenditures*). C'est aussi un élément de transparence qui existe au sein des États membres.

1-052-0000

Pervenche Berès (S&D). – Merci, Monsieur le Président, de me permettre d'intervenir à nouveau.

Qu'il y ait une transparence sur les dépenses pour collecter l'impôt, c'est très bien. Mais la question est aussi de savoir quelle mobilisation il y a de la part des administrations fiscales pour identifier les lacunes dans la collecte de l'impôt. Et avez-vous, ou non, une idée des bonnes pratiques qui existent dans tel ou tel État membre? Comment devons-nous faire: faut-il renforcer la législation? Que devons-nous faire pour obtenir une contribution effective des administrations fiscales dans l'identification de ce manque à gagner?

1-053-0000

Gaëtan Nicodème, *Chef d'unité, DG TAXUD et projet de groupe Fiscalis tax gap.* – Je tiens à souligner à nouveau que le rapport sur le manque à gagner fiscal n'est pas un rapport de la Commission européenne en tant que tel mais un rapport du groupe. Ses conclusions sont celles du groupe et non pas nécessairement celles de la Commission.

Mais ce que nous pouvons percevoir en regardant les estimations qui y figurent, notamment en bottom-up, c'est le nombre de ressources humaines nécessaires pour réaliser ces évaluations. Nous voyons qu'elles représentent parfois des centaines d'équivalents temps plein à l'année. Dès lors, effectivement, il est possible que certaines administrations fiscales aient des ressources limitées.

Vous pourrez également lire dans le rapport, par exemple, qu'il existe notamment une collaboration avec le Fonds monétaire international, en particulier sur sa méthode RA-GAP, qui permet d'aider ces administrations à faire ce genre de calculs.

Pour ce qui est des obligations légales que vous suggérez, encore une fois, je ne suis pas à même d'engager la Commission. Ce sera une décision de la Commission, voire de la prochaine Commission.

1-054-0000

Petr Janský, *Co-author of study 'Global distribution of revenue loss from tax avoidance'*. – Please don't get me wrong, I think the public country-by-country reporting is good, it's just that we want to have it improved so that's why I'm being critical of the way it has been implemented in the past. I think that there are clear steps to go ahead and improve the data and then it should be extended. There are obvious proposals on the technical side, like establishing a standardised format and a specific place where this should be submitted, rather than just put randomly on a website.

But more importantly, on the substantive side, I think there should be more information reported. For example for the banks, assets are not included as one of the variables. Also if you look at the OECD administered country-by-country reporting within the Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) process, they have a long list of variables and still critics are rightly saying that they are missing some relevant things. That's where I would start taking inspiration from and I'm looking forward to working with the country-by-country reporting data.

I'm also looking at data from extractive industries where we have had public country-by-country reporting for more years and you can see the improvement from extractive industries – where it's hard to learn anything useful from the data – to banks, where we actually are learning something, and we just hope that the trend will continue and hopefully accelerate.

1-055-0000

Sven Giegold (Verts/ALE). – First of all, thank you for the important work you are doing. I think that is enlightenment at its best, and it's very important for public debate for you to continue that work.

I would like to ask the following questions. First, to the Commission, our House agreed, with the Council, the framework for the statistical programme, edition 2018 to 2020. In this report, which we agreed with the Council and the Commission, it says very clearly that progress should be made in improving qualitative and quantitative information that contributes to the exhaustiveness of national accounts and thus allows for better estimates of the tax gap and tax avoidance. Later in the programme it says very clearly there should be a focus on inequalities of income, wealth, and distribution.

So this House was very clear what we want to see. If I then look at Eurostat's website and search for tax gap, tax avoidance and the like, there's nothing. So basically there is a big gap. You have mentioned a first report. I would like to know from you when you will insist that there is easily accessible data on Eurostat's website which fulfils the legal obligation you have under the new statistical programme?

I would also like to ask, on your first efforts from the Commission side to work on it, I acknowledge you work on VAT, I acknowledge you work on corporate income tax – that is very welcome – but we also have other important taxes where we see avoidance and evasion. The researchers pointed to that. I would like to know when you will issue the respective work, in particular for private income tax, and also estimations on tax evasion with the help of the international capital markets, which is well known. When will you issue the respective work?

To the researchers I have one question, which is very precise. What is your wish list concerning what we should address on the availability of data? Which data would you like to get access to? We now have now country-by-country reporting between tax administrations. Is this available to you? Will you get access? What shall we put in our report on the availability of data, starting from the IMF, international and national tax sources? So please tell us your wish list.

1-056-0000

Chair. – Yes, tell us your wish list, Commission.

1-057-0000

Sven Giegold (Verts/ALE). – I didn't ask for a wish list from the Commission. I asked it to fulfil what is in the statistical programme. Sorry, Chair.

1-058-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – On your first question, this is something on which I would like to come back in writing, because I need, of course, to coordinate with my colleagues in Eurostat.

On the second one on avoidance and evasion – and you mentioned personal income tax – there's been some work done, notably by external researchers, Pellegrini, for example, and there are various estimates. We are also currently working on this topic, and we hope to report maybe still this semester.

1-059-0000

Sven Giegold (Verts/ALE). – Excuse me, I'm now really confused. You are leading the work in TAXUD on economic analysis, evaluation and impact assessments. So you are responsible, or at least co-responsible, for watching over the statistical programme in your field and you are not able to answer the question on how you implement now the statistical programme? I'm really confused.

1-060-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – No, I just said that I need to coordinate to get a complete answer and I will do that in writing as a follow-up.

1-061-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences.* – Ask a researcher about the wish list of data, that's a big question. A big challenge in data is also ...

(Interjection: 'For this purpose')

Yes, for this purpose.

Still we spend a lot of time getting data, getting access to data from tax administrations, getting microdata in order to assess the taxes due, the tax gap, and merging those with other sources and it's difficult to get access within a country. It's really difficult to get access to information which is relevant from other tax administrations giving it to the country's tax administration because of all these tax agreements.

So for instance, if France gives information to Norway on Norwegian citizens or leaks on something, this is just for tax purposes. They're not allowed to give us that. So the information is exchanged within tax agreements and that puts limits, they cannot exchange it to tax researchers but the tax administrations also have that problem, they don't have information. That's the

tension: that we have a global economy, global tax evasion and you have national tax administrations.

But I would love to have more information from different countries on microdata, on income and wealth where that's available, but merge it with information from abroad on hidden assets, but also on merging different sources.

And then we have the General Data Protection Regulation (GDPR) which is not exactly a joy in our work. It makes our work much more difficult, it makes everybody's work much more difficult. But even researchers have the possibility to merge information from different sources than the tax administrations can, because we get anonymous data and can merge it and then we can get beyond limits from within the data regulations than the tax administrations can.

But more information exchange across countries and also, within those agreements, open up for cooperation with researchers so that the tax agreements themselves don't stop this knowledge generation.

1-062-0000

Petr Janský, *Co-author of study 'Global distribution of revenue loss from tax avoidance'*. – That's a very kind question and I join with Annette – we could be here any number of hours listing our wishes. But let me state one. We discussed country-by-country reporting (CBCR) briefly, so I'd like the company's country-by-country reporting and I'd like at least income and tax in three different versions. So I'd like it according to tax law, so that's the tax actually paid, and also the corporate tax base or tax base more generally actually considered for the tax and the commercial law, so that will be what we see in the balance sheet data.

And third would be the harmonised, comparable across countries, possibly using the rules from CCCTB. I think having access to this kind of data would be very illuminating. The tax gap would be especially seen in the differences between – it's my hope that it is – the corporate tax base according to the tax law and according to the commercial law. So much of the research is based on the commercial or balance sheet data – ORBIS – it's not the tax actually paid. So we'd like to see the differences clearly.

1-063-0000

Sven Giegold (Verts/ALE). – So if you can send us your wish list in writing as well, precisely, that would perhaps be interesting for the follow-up work.

1-064-0000

Chair. – Yes, please send it to the Committee secretariat.

1-065-0000

David Coburn (EFDD). – It is very nice to see you here and very interesting. I read your CVs here and notice that none of you have ever actually run a business, either now or in the past. I can only say that I have been in business for nearly 40 years and, with all due respect, I have never heard so much fantasy economics in my life: pure Marxist mathematics, pure guesstimation, pure EU. Your time and expertise, which you undoubtedly have, would be more efficiently and effectively used investigating the waste of money in the EU, where good hard-working taxpayers' money is squandered in this place in an appalling way and, more recently, a – very embarrassing for the European Union – method by one of its members.

Moaning about citizens trying to minimise their tax exposure when EU assistants and APAs pay 15% tax – and some MEPs pay no tax at all – the EU's is the best tax racket in the world. So how they can complain about the poor citizens that they rule over trying to save a few pennies here and there is outrageous. Ordinary people may want to hide their money abroad as they fear

their governments, or future governments, stealing their money. I'm sure it's all legally done. Once they have their paid their taxes, they should be able to hide their money where they like.

Who knows what the future holds – socialist, communist, fascist governments? If Mr Corbyn was elected in the UK or some of the crazy socialists in France get elected, who in their right minds in France or the UK would not want to put their hard-earned tax money out of reach to prevent it being stolen by the state? Until recently, most of the EU was run by Soviet communists. Who, quite frankly, is to say that they may not change back to the system they had before? Britain and Holland may have been well wedded to asset protection for hundreds of years, but this is a new concept to most of the people of Europe. So it's terrifying for the rest of us.

The European Union loves taxation to feed its overpaid bureaucrats and their gold-plated pensions. Not to mention the corruption. Now the EU is questioning VAT exemptions on commodity contracts in the UK for UK futures markets such as the London Metal Exchange, which has been going on since the 1970s quite legitimately. It was allowed at the time and that has always been the case, but they suddenly decided, now that we've got Brexit, that it is not.

So what we've got with the EU is tax laws written in pencil. People and businesses fear the EU's rapacious tax ambitions to oil a gigantic and unnecessary extra layer of government. It is better if the public keep their money and circulate it – better for the economy and better for employment – rather than give it to a bunch of bureaucrats who are going to squander it.

The EU will have an even larger tax gap if it does not give Britain a fair Brexit and we leave with our GBP 35 billion you all so desperately need to keep this appalling thing afloat, which it will not do for very long, in my opinion. I think the Italians are going to show you the way as well. It's not just going to be Britain leaving. You'll probably see Italy, Hungary, the Czechs and others – and even maybe the French if the *gilets jaunes* get a big showing in the forthcoming elections.

1-066-0000

Chair. – David, are you coming closer to the question?

1-067-0000

David Coburn (EFDD). – I have finished, sir. I'm sure you all enjoyed it.

1-068-0000

Chair. – Thank you, David. I would just remark that I spent part of my life in the system run by Soviet Communists and I wouldn't wish you to go through it. It's something totally different.

Does anyone want to comment, with 30 seconds? No. Okay, so let's go on with Tom Vandenkendelaere of the EPP.

1-069-0000

David Coburn (EFDD). – No answer.

1-070-0000

Tom Vandenkendelaere (PPE). – Drie vragen, professor Alstadsaeter. Eerst over de tussenpersonen, u had er al over gesproken. In uw werk concludeert u dat belastingontduiking voornamelijk bij de allerrijksten te vinden is. Hogere boetes invoeren zou volgens uw onderzoek ook minder effect hebben, of weinig effect hebben. Maar het zou een effect kunnen hebben om de tussenpersonen aan te pakken, de *intermediaries*. Binnen de DAC 6-richtlijn hebben we een rapportageverplichting voor deze tussenpersonen erin gestopt, om ervoor te zorgen dat die verschillende agressieve belastingplanningsstructuren op de radar komen van de autoriteiten zodat ze ook aangepakt kunnen worden. De vraag is: is die DAC 6-richtlijn op het vlak van rapportageverplichting volgens u een stap in de goede richting of vindt u dat de DAC-richtlijn op bepaalde punten nog verbeterd kan worden? Zijn er volgens u nog verdere stappen noodzakelijk

om precies die rol van die tussenpersonen, die *intermediaries*, daar nog een stuk beter uit te halen of te omschrijven?

Dan een tweede, algemene vraag voor u alle drie wat betreft belastingamnestie. Een alternatieve optie om een *tax gap* aan te pakken zou een belastingamnestie kunnen zijn. Er zijn heel wat voor- en tegenstanders. We kennen het systeem ook in mijn land, België, er zijn ook heel wat argumenten voor en tegen belastingamnestie. De vraag is een principevraag: hoe ziet u belastingamnestie? Hoe kijkt u daar als principe tegenaan? En dan een specifieke vraag, ook misschien voor de professor. U zei dat de gebruikers van offshore-structuren heel verschillend kunnen zijn. Merkt u dan ook dat de gebruikers van de belastingamnestie verschillende profielen hebben? Kunt u daar een type mens, een type persoon uithalen die juist daarvan gebruikmaakt? Kunnen we ook verschillen vaststellen tussen wie die structuren gebruikt?

Dan de derde vraag voor dr. Nicodème van de commissie rond de Fiscalis Tax Gap project group meer in het algemeen. We hebben, zoals u waarschijnlijk zal weten, tijdens de vorige plenaire vergadering een debat gehad over het nieuwe Fiscalis-programma, de opvolger van Fiscalis 2020, en ik denk dat u het met mij eens zal zijn dat Europese samenwerking cruciaal is en dat we zeker op het vlak van fiscaliteit nog veel meer kunnen samenwerken. We zien dat bedrijven overal in de wereld filialen oprichten, dat ze producten verkopen wereldwijd, maar dat onze belastingautoriteiten nog steeds te veel op hun eigen eiland werken. Mijn vraag concreet voor u zou zijn: is Fiscalis volgens u tot dusver in staat geweest om ervoor te zorgen dat die administraties niet meer zo veel op een eigen eiland werken, maar wel vlot en efficiënt met elkaar informatie en data uitwisselen? En als u dat vindt, waaruit blijkt dat dan? Waarom vindt u dat we dat beter kunnen bereiken? Dan ook daarover nog een vraag: wat zijn volgens u indicatoren die voor een grotere *tax gap* in bepaalde lidstaten zorgen?

1-071-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences*. – Thank you for this question, and can I just ask a clarifying question because of the translation. The first question was reporting the direct role of the intermediaries. Is this the advisers for the individuals or are you thinking about the intermediaries as the corporations?

1-072-0000

Tom Vandenkendelaere (PPE). – No, I was talking about advisers.

1-073-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences*. – Advisers, yes. What we see in the data is that there is a risk. It used to be relatively risk-free to hide money abroad. Now there's increased information exchange, you have leaks, there is no safe way to easily hide your money. You can easily set up an account abroad or a holding company, but that's easier to spot.

What we see now is that the more clients an adviser has and the bigger the structure, the higher the risk of a leak. So we see now with clients with accounts in Switzerland, for instance, that there are fewer accounts but they are wealthier. So it seems that the industry is consolidating its efforts on the bigger clients, and they make a lot of money. There's increased information exchange, but as I say when talking to tax directors, it's kind of a nuclear race and a weapons race because the tax administrations are always lagging behind. There are always new ways to be found.

I don't honestly think we can curb all offshore tax evasion, but we can make it less by making it risky, by going after the advisers for example. If they help people to hide money, shut down the firm. That's basically it. If there's a risk of going out of business then you don't do the illegal thing.

Regarding amnesties, Sweden and Norway have very generous tax amnesties that say: if you come clean and declare what you have evaded, if there's no criminal behaviour and it is truly voluntary, you will only pay the taxes due and no penalty taxes. So that's very generous. That can be criticised for money laundering and other issues, but you have to have information.

What we see is that this has been very successful in bringing money home. There are many reasons for hiding money abroad – they may have inherited things – and one good way of coming clean is always good. You might think taking the money home and then starting to use legal measures for reducing the tax burden doesn't bring anything. We see that actually it does increase the taxes raised and it also increases income and wealth reported. So it seems to be a successful way of reducing this.

1-074-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – I didn't get all the translation either but I'll try to answer. If I don't answer a question then tell me.

You ask for example: do we know why the tax gap is bigger in some countries than in others? This is something that we are getting close to for the VAT gap because there the measurement allows us, for example, to distinguish, to identify the policy gap, for example, which is the use of exemptions or reduced VAT rates and so that is one example where we are able to divide this total gap between different components, which then allows us to identify what is actually actionable by the Member States in terms of policy, what is due to fraud and what is due also to other reasons.

On the CIT gap, you understand that we do not have comparables yet because Member States are starting to do these analyses. If you look at what the report is saying about that, about identification of the causes, it says that the top-down approaches are very useful because they give fully a picture of the non-compliance, but its difficult from the top-down approaches to identify the sources of the gap.

If you want to do that then it's better to use the bottom-up approach, which is to do the audits and identify in this audit sample what were the causes of the differences between what has been paid and what should have been paid, and then extrapolate it at the level of the country.

Has this fiscality scope narration improved? I think that indeed, notably on VAT, this helped to fuel the discussions, to identify the best methodologies, or the ones it considers to be at least feasible, in the best possible way. I think that it also has allowed Member States to understand from each other's experience and notably what the difficulties were, what the cost is in terms of resources of doing those things. What some of the hurdles are and also, and that's probably the main aim of this report, to understand what you measure with which indicator and what are the pros and cons of using one method versus another.

I hope that answered your question.

1-075-0000

Paul Tang (S&D). – Thank you, Chair. I have two direct questions and one more general question.

The first question is for Mr Nicodème. What I find remarkable is that not every Member State tries to estimate a tax gap. I think some countries do, mostly not extensively, but what I also find surprising – or maybe it's not that surprising but I'll be happy to hear your answer – is that the countries that are accused of aggressive tax practices do not study the tax gap. Is that a coincidence? I'd just like to hear about that.

Ms Alstadsæter, I was fascinated by your graph on the distribution of wealth and tax avoidance, which clearly shows that it's a fact that it's exactly the 1% in this graph that uses every opportunity to have and exploit the opportunities to avoid taxes. Can you also tell us a bit more – maybe I missed that – on what the impact is for this 1%. Is it a substantial impact on their tax duties? Do these tax duties fall considerably as a percentage of their wealth for example? I would like to know the impact for the 1%. How much do they gain?

For all of you, there is the more general question. We have a lack of data and therefore a lack of analysis when it comes to international taxation. I think that this House has emphasised this before, and it was pretty obvious when we had to deal with CCCTB or the DST that we are sometimes in the dark. What can we do to bring Member States on board, because they should also have an own-interest to study the tax gap? I would like to hear your views on that.

1-076-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – For the reports in the Fiscalis group on the corporate tax gap, we had 16 Member States who participated. The way Fiscalis works is that we launch a call and then interested Member States would participate. It's not necessarily the case that Member States not participating, first of all are not interested – sometimes it is simply a question of availability of the right people and resources.

1-077-0000

Paul Tang (S&D). – Can I just ask, are the Netherlands, Malta, Luxembourg and Ireland participating or not?

1-078-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – The Netherlands participated, from the list that you mentioned.

1-079-0000

Paul Tang (S&D). – But the other three don't?

1-080-0000

Gaëtan Nicodème, *Head of Unit, Economic analysis, evaluation and impact assessment support, DG TAXUD and Fiscalis tax gap project group representative.* – What I wanted to say also is that it's not because they do not participate with this group that they do not do computation of the tax gap. That's also something that is worth stressing.

We know of some Member States that are doing regular estimates of tax gap, tax expenditures, and did not participate to the Fiscalis group per se. But it doesn't mean that they do not do it.

(Interjection from the floor: 'It was on a voluntary basis that Member States would participate?')

Yes, it's on a voluntary basis.

(Interjection from the floor: 'I see that France is not in this group.')

It's on a voluntary basis.

1-081-0000

Annette Alstadsæter, *Professor, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences.* – Thank you for the question and, yes, the distributional wealth tax gap is striking and we see that at least 20% at the top is the tax gap from offshore hidden wealth. This is an underestimate because it's only financial hidden wealth – you don't have real estate, which is huge,

you don't have income from other sources – and in order also to bridge to the corporate side that Mr Janský has been telling us about.

We often talk about the multinationals and the corporations as if they were independent units. Well, they're not. They're owned and governed by individuals who benefit from profit shifting and we also know that it's the wealthiest who own shares. Those are also the ones who benefit from the lower taxes that the corporations pay and then get a higher dividend and yield income. The tax gap from that profit shifting on an individual level is not included here either.

1-082-0000

Chair. – That concludes the exchange of views. I'd like to thank our guest speakers very much. I think we had a good discussion and we received quite a quite a lot of food for thought, including interesting charts. Something will come in writing on top of what we have received, which is really appreciated.

That concludes our meeting. The next meeting of the Committee will be on 29 January.

(The meeting closed at 12.01)